SLOVENSKI JADRAN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA KOPRSKEGA OKRAJA

KOPER — 27. MAJA 1960 ★ POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI ★ LETO IX. — ŠTEV. 22

Z OBČNEGA ZBORA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA V KOPRU

V razdobju štirih let trikrat večja proizvodnja

Porast proizvodnje na Koprskem občutno presega zvezno povprečje, zato so tudi naloge sindikalne organizacije večje in terjajo dosledno izvajanje nalog na vseh področjih življenja v komuni. To je postavil pred 93 sindikalnih organizacij v gospodarskih organizacijah in ustanovah občine zadnji občni zbor, kjer je skoraj 200 delegatov skrbno obravnavalo njeno delo v preteklem razdobju.

Poročevalec Stojan Cink, predsednik Občinskega sindikalnega sveta Koper, je v izčrpnem poročilu orisal številne uspehe delovnih kolektivov za čas med obema zboroma ter pri tem poudaril delež sindikalne organizacije, ki se je skupno z organi samoupravljanja in vodstvi podjetij borila za čim doslednejše izvajanje vseh naprednih gospodarskih načel, ob katerih se razvija koprska komuna v močno enoto naše socialistične skupnosti.

Sem moramo v prvi vrsti prišteti odločno stališče sindikalne organizacije v uvajanju nagrajevanja po delu ter njeno prizadevanje za dvig delovne storilnosti. Dejstvo, da je bilo v koprski občini konec preteklega leta le nekaj podjetij, kjer je bilo plačanih po učinku nad 50 odstotkov zaposlenih, namreč ne zadovoljuje. Prav tako se bo morala sindikalna organizacija še dosledneje zavzeti za družbeni standard svojih članov, predvsem za uvajanje novih obratov družbene prehrane, za boljšo higiensko-tehnično zaščito delavcev in podobno. Vsekakor pa je razveseljiva ugotovitev, da je skoraj vseh 8254 članov sindikalnih podružnic izpričalo visoko zavest ob slednjem pozivu njihovega vodstva za skupne politične ali gospodarske akcije. Jubilejno leto KPJ je bilo namreč eno najplodnejših obdobij politične aktivnosti sindikatov in ne nazadnje številnih prostovoljnih delovnih akcij, s katerimi je prispevalo članstvo naši skupnosti okrog 15 milijonov dinarjev.

Pri Občinskem sindikalnem svetu so se uveljavile tudi razne komisije, med temi najbolj komisija za tarifno politiko in komisija za telesno vzgojo in šport, velja pa omeniti tudi številne pobude sindikata za prirejanje seminarjev in tečajev, na katerih

(Nadaljevanje na 2. strani)

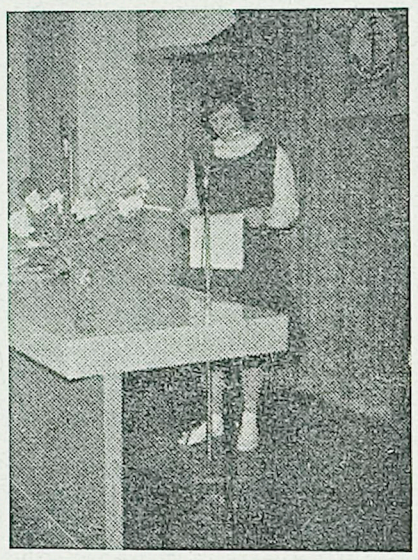

V dvorani ObLO Koper je bila v torek dopoldne lepa slovesnost: zaključeno je bilo tekmovanje pionirskih krožkov Primorske. Najboljši so bili nagrajeni z lepimi praktičnimi nagradami. Med nagrajenci so bili tudi člani italijanskega krožka

PROGRAM

III. REPUBLIŠKE REVIJE DRAMSKIH SKUPIN V KOPRU IN IZOLI OD 29. MAJA DO 3. JUNIJA 1960

Nedelja, 29. maja, ob 20. uri — KOPER: I. Cankar: Pohujšanje v dolini Šentflorjanski« (DPD Svoboda Zagorje)
Ponedeljek, 30. maja, ob 16. uri — KOPER: J. B. Priestley »Inšpektor na obisku« (DPD Svoboda Velenje)
Ponedeljek, 30. maja, ob 20. uri — IZOLA: R. Rose-H. Budjuhn »Dvanajst porotnikov« (Tolminsko gledališče)
Torek, 31. maja, ob 16. uri — IZOLA: O. L. Fischer »Prosti dan« (DPD Svoboda Kranj)
Torek, 31. maja, ob 20. uri — KOPER: D. Roksandić: »Babilonski stolp« (DPD Svoboda Izola)
Sreda, 1. junija, ob 16. uri — KOPER: F. Schiller »Marija Stuart« (Gledališče »Tone Čufar« Jesenice)
Sreda, 1. junija, ob 20. uri — IZOLA: P. A. Beaumarchais »Seviljski brivec« (DPD Svoboda Mežica)
Četrtek, 2. junija, ob 16. uri — IZOLA: S. Škufca »Janko in Metka« (Delavski oder Celje)
Četrtek, 2. junija, ob 20. uri — KOPER: M. Remec »Mrtvi Kurent« (DPD Svoboda »Jože Lacko« Ptuj)
Petek, 3. junija, ob 16. uri — IZOLA: C. A. Puget »Srečni dnevi« (Skupina iz Trsta)
Petek, 3. junija, ob 20. uri — KOPER: M. Bor »Zvezde so večne« (DPD Svoboda Slovenska Bistrica)

Vabimo občinstvo, da se prireditev, na katerih nastopajo najboljše amaterske skupine Slovenije, udeleži v čim večjem številu. Zagotovite si vstopnice že v predprodaji, in sicer v koprskem gledališču (telefon 75) in v izolski Ljudski knjižnici (telefon 41-63).

MINULO NEDELJO V KOPRU

svečana seja Brodarske zveze Slovenije

V nedeljo je bila v Kopru svečana seja republiškega odbora Brodarske zveze Slovenije, posvečena desetletnici jadralnega športa v Sloveniji. Na seji so podelili priznanja najzaslužnejšim organizatorjem in tekmovalcem v jadralnem športu iz Kopra, Izole in Pirana. Predsednik Brodarske zveze Slovenije Julij Beltram je imel izčrpen referat, iz katerega objavljamo nekaj najvažnejših misli.

Jadralni šport je dobil pri nas svoj smisel in polet šele z osvoboditvijo Primorja in z osvojitvijo morja. V organizacijah Brodarske zveze Slovenije je močno naraslo zanimanje za tehnično znanje in za športno dejavnost. Vsekakor lahko v tem vidimo potrdilo navezanosti slovenskega ljudstva na morje in zmeraj močnejšo željo, da si ustvarimo rod sposobnih pomorščakov.

Zdaj imamo v Sloveniji šestnajst osnovnih organizacij BZS in šest sekcij v društvih Ljudske tehnike. Od teh se ukvarjajo z jadralstvom LBD Ljubljana, Sidro Maribor, Jadro Koper, Pirat Piran, Burja Izola, Drava Maribor, Galeb Maribor, Zvezda Ljubljana, Jambor Maribor in sekciji v društvih Ljudske tehnike v Valdoltri in v mariborski Predilnici. Vsega skupaj imajo na razpolago 92 jadrnic. Vsekakor je najbolj pereče vprašanje izgradnja kvalitetnih plovnih objektov. Ker je premalo denarja, da bi si lahko omislili nakup večjega števila jadrnic, bi bilo prav, če bi razvili domačo gradnjo jadrnic. Brodarska zveza Slovenije bo vsekakor dala podporo društvom pri opremljanju delavnic, v katerih bi gradili kvalitetne plovne objekte. Seveda bomo morali iti na gradnjo najbolj razširjenih tipov jadrnic po enotnih načrtih. Podporo morajo dobiti tudi modelarji ter izdelovalci jadrnic

Osnova vsega dela mora biti tudi naprej v društvih. Društva morajo razviti najširšo dejavnost, prirejati tečaje, predavanja, posredovati tehnično vzgojo mladini ter prirejati tekmovanja na množični osnovi. Prav zato je potrebno, da se društva povežejo s sorodnimi krajevnimi družbenimi organizacijami, kakor na primer taborniki, turističnimi društvi in podobno.

ZVEZA ZA TELESNO VZGOJO USPEŠNO NADALJUJE DELO OBEH ŠPORTNIH ORGANIZACIJ

Prvi sadovi po združitvi

Kljub temu, da je pretekel od združitve Okrajne zveze Partizan in Okrajne športne zveze v enotno organizacijo — Zvezo za telesno vzgojo komaj dober mesec, se že kažejo prvi uspehi koordiniranega dela. To je bil tudi motto ustanovnega občnega zbora, ki že upravičuje sedanjo organizacijsko obliko, saj se razen večje povezanosti terena kažejo tudi že pogoji pestrejših oblik telesnovzgojnega dela na področju obeh združenih organizacij.

Nekatere ugotovitve, ki jih v nekaj stavkih posredujemo, so torej že očiten plod vse tesnejših stikov Zveze s terenom prek komisij. Tako velja na primer omeniti ugotovitev, da je organizacija strokovnih tečajev nujen ukrep za nadaljnjo rast organizacije. Prav zaradi tega izpopolnjuje Zveza svoj pregled o sedanjem aktivnem strokovnem kadru, da bi to nalogo čimprej zmogla. Tudi enotno finančno poslovanje je pokazalo pozitivno lastnost boljših pogojev usmerjanja finančnih sredstev, tako za sredstva, ki so že v obtoku, kot za tista, ki si šele utirajo pot. Važno je omeniti tudi povečano skrb za zdravstveno kontrolo članstva, predvsem članov napornih športnih panog, ki so podvrženi intenzivnim treningom. Tudi propagandna komisija, ki se v svoji prvi fazi poslužuje predvsem dopisniške mreže svojih članov, obeta nadaljnje uspešno delo.

Zatorej ni odveč trditev, da je vse te in številne druge probleme moč reševati najbolj dosledno v enotni organizaciji, to pa je hkrati za novo Zvezo tudi najboljše jamstvo, da bo v prizadevanju za še bolj množični razvoj telesnovzgojnih dejavnosti in v kvalitetnem dvigu le-teh dosegla še lepe uspehe.

SPOMENIK NOB V KOPRU

Dom Zveze borcev

Komisiji, ki proučujeta pri občinskem odboru Zveze borcev in Zveze vojaških vojnih invalidov v Kopru možnosti, da bi člani teh dveh organizacij imeli boljša stanovanja, sta ugotovili 45 primerov, ki so potrebni takojšnje rešitve. Zato sta komisiji predlagali, naj bi bil spomenik NOB v Kopru Dom Zveze borcev z desetimi stanovanji in društvenimi prostori. Ta pobuda pa je že naletela na veliko razumevanje, saj je ObLO Koper pripravljen dati 11 milijonov dinarjev iz občinskega sklada za stanovanjsko izgradnjo, Okrajni odbor ZB prav tako 11 milijonov dinarjev in to s priporočilom njegovega predsednika Toneta Ukmarja, da ne bi gradili spomenika, pač pa stanovanjsko zgradbo za bivše borce, med katerimi je več 100% invalidov, okrog 3,3 milijona dinarjev pa bi dobili iz republiškega sklada za stanovanjske gradnje.

Tako bi že letos začeli graditi v Kopru bodoči Dom ZB, ki bi bil najlepši spomenik tistim, ki so padli za boljše življenje prihodnjih pokolenj.

Šahovski turnir

ZA OKRAJNO PRVENSTVO POSAMEZNIKOV

Na posebnem sestanku nekaterih šahovskih društev koprskega okraja, ki ga je vodil sekretar Šahovske zveze Slovenije Ernest Kapus, so sklenili organizirati šahovski turnir za okrajno prvenstvo posameznikov. Turnir bo imel predvidoma 15 udeležencev in bo v Izoli v priredbi domačega šahovskega društva. Posamezni kraji, kjer je razvito živahnejše šahovsko življenje, bodo dali naslednje število udeležencev: Koper 3, Izola 3, Piran 2, Portorož 2, Postojna 2, Sežana, Ilirska Bistrica in TOMOS po enega. Turnir bo od 5. do 12. junija, ko bo obenem s slavnostnim zaključkom turnirja občni zbor Okrajne šahovske zveze.

Prijave za turnir naj posamezne organizacije pošljejo na naslov Srečko Cah, Izola, Delamaris, najkasneje do 2. junija.

Volitve novih DS

Do preteklega ponedeljka je okrog 80 odstotkov delovnih kolektivov gospodarskih organizacij koprskega okraja že izvolilo nove delavske svete. Konec tega tedna bodo torej zaključili volitve skoraj 100 odstotno, če upoštevamo nekaj izjem, kjer bodo opravili volitve najkasneje do 31. maja.

Volitve so potekale v najlepšem redu ob skoraj 100 odstotni udeležbi. Zadovoljuje tudi izrazita težnja kolektivov, da so pritegnili v nove delavske svete precej več mladih proizvajalcev in žena, kot splošno oceno pa velja pripomniti, da doslej še ni bilo nikoli tako velikega interesa in kritičnosti pri izbiri kandidatov.

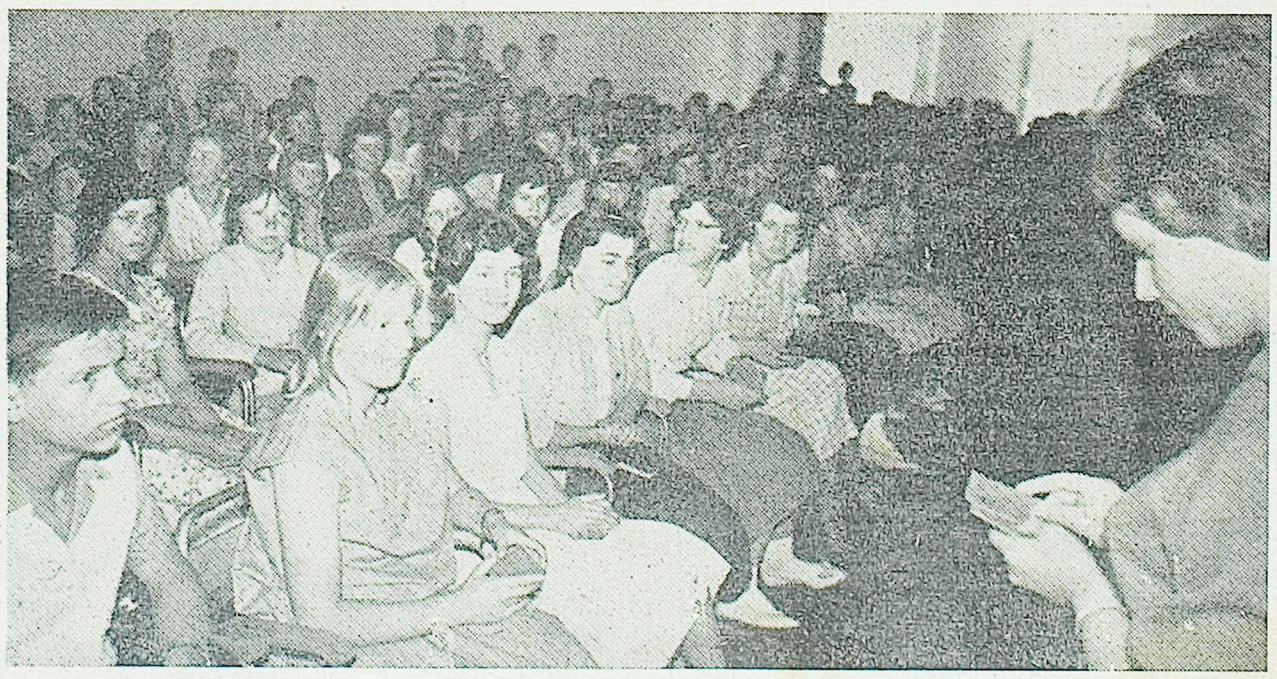

V torek dopoldne so bili v mali gledališki dvorani v Kopru slovesno sprejeti v mladinsko organizacijo najboljši pionirji in pionirke obeh koprskih osemletk, z njimi pa tudi 19 italijanskih tovarišev, pripadnikov italijanske manjšine. Tako je bil z Dnevom mladosti svečano obeležen še en pomemben dogodek v življenju naše šolske mladine

... in še brzoturnir

Šahovsko društvo Koper priredi v petek, 27. maja, brzoturnir za prvenstvo v maju. Turnir, ki se ga lahko udeležijo tudi neorganizirani šahisti, bo ob 19. uri v šahovski sobi hotela Triglav.

Razstava »10 let Ljudske tehnike« je zbudila v Kopru veliko zanimanje. Že ob otvoritvi na praznik koprske občine so si jo ogledali številni ugledni gostje, med njimi (na sliki od leve proti desni) predsednik OLO Koper Albin Dujc, direktor Tomosa Franc Pečar, direktor Fructusa Vinko Žnidaršič, naš zvezni poslanec in državni sekretar za blagovni promet FLRJ Marijan Brecelj, sekretar OK ZKS Koper Albert Jakopič-Kajtimir, predsednik ObLO Koper Miran Bertok in drugi

Nadaljnja sprostitev prehodov z vozili

(Carinske olajšave za prehod motornih vozil v maloobmejnem prometu po Vid. sporazumu)

Maloobmejni promet med Jugoslavijo in Italijo se iz leta v leto lepše razvija in ima pomembno vlogo v medsebojnem razumevanju dveh sosednih narodov, ki imata različna družbena sistema.

Dokaz tej trditvi je statistični pregled maloobmejnih prehodov z dokumenti na podlagi Videmskega sporazuma v preteklem razdobju:

leta 1955 — 655.148 prehodov
leta 1956 — 3,571.991 prehodov
leta 1957 — 6,403.313 prehodov
leta 1958 — 6,847.299 prehodov
leta 1959 — 6,401.021 prehodov

Od avgusta 1955 do 31. aprila 1960 pa je bilo vseh prehodov 25.865.562. To število prehodov lahko služi vsemu svetu kot dokaz, da je koeksistenca mogoča kjer koli na svetu. Potrebna je le dobra volja, medsebojno razumevanje in skupno reševanje aktualnih problemov.

V 1959. letu so bili odpravljeni mednarodni dokumenti za prehod motornih vozil preko carinarnic s karneti in triptiki. Jugoslovanska carinska uprava je za motorna vozila v maloobmejnem prometu uvedla modre prijave. Lastniki motornih vozil z italijanskega obmejnega področja so morali vsake tri mesece izpolniti nove prijave, lastniki motornih vozil z jugoslovanskega obmejnega področja pa opisne liste.

Izpolnjevanje prijav, opisnih listov in njihovo evidentiranje je carinskim organom povzročalo veliko dela, medtem ko so prehodniki morali velikokrat čakati v vrstah, da bi opravili na mednarodnih prehodih carinske formalnosti.

Zaradi navedenega je jugoslovanska carinska uprava izdala novo navodilo, ki poenostavlja celotni carinski postopek.

Ob prvem vstopu italijanskih obmejnih prebivalcev ali pa prav tako pri izstopu jugoslovanskih obmejnih prebivalcev, ki potujejo z motornimi vozili iz enega v drugo obmejno področje, bodo jugoslovanski carinski organi vtisnili na zadnji strani prepustnice pečat, s katerim mu bo ta prehod enkrat za vedno dovoljen z motornim vozilom, katerega opis je tudi naveden v tekstu pečata. Zaradi tega mora vsak italijanski obmejni prebivalec, ki je lastnik motornega vozila, pa mu je to že vpisano v njegovo prepustnico, ob vstopu v jugoslovansko obmejno področje, javiti jugoslovanskemu carinskemu organu, če vstopa ali izstopa z motornim vozilom ali brez njega. Jugoslovanski carinski organ mu prijavo potrdi v sami prepustnici, in sicer pod žigom obmejne varnostne službe, s katerim se evidentira vstop ali izstop. Jugoslovanski ali italijanski lastnik prepustnice bo tako lahko vstopal in izstopal v FLRJ s svojim motornim vozilom tolikokrat, kolikor ima pravico vstopa ali izstopa do konca veljavnosti prepustnice. Kdor pa bi se s svojim motornim vozilom ne vrnil na svoje domače obmejno področje, ter bi se taka zloraba carinske olajšave ugotovila, bo moral plačati visoko denarno globo, redne carinske dajatve ali pa protivrednost motornega vozila.

Carinska uprava je že dala izdelati potrebne pečate in lahko pričakujemo, da bo navodilo začelo veljati proti koncu maja. Da ne bo gneče na mednarodnih prehodih, bodo carinski organi izvajali navodilo postopoma, t. j. ob izteku veljavnosti dosedanjih prijav. Nedvomno je, da bodo ta ukrep pozdravili vsi prebivalci, zlasti pa lastniki motornih vozil. KŠ

Ureditev mesta

Pred dnevi so pričeli v Postojni asfaltirati parkirni prostor pred pošto. Dela bodo kmalu končana. Prav tako so na novo prepleskali ograje ob pločnikih in zaznamovali v stranskih ulicah parkirne prostore, da bi v času sezone ne bilo kakšnih nevšečnosti.

Z OBČNEGA ZBORA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA V HRPELJAH

Tehtne besede ob veliki poti

Na zborovanju delegatov 13 sindikalnih podružnic, ki imajo skupaj 870 članov, so preteklo soboto v Hrpeljah obravnavali delo sindikalnih organizacij v posameznih podjetjih in ustanovah na področju občine. Poročilo dosedanjega večletnega predsednika občinskega sindikalnega sveta Vinka Žiganteja navaja, da bodo tudi v hrpeljski občini izvršili petletni plan v štirih letih, četudi je realizacija letošnjega plana v prvem tromesečju za 8,2 % v zaostanku. Med vzroki, ki ovirajo izvajanje družbenega plana, je prešibka storilnost delovnih kolektivov, katerih osebne dohodke v glavnem še vedno urejajo tarifni pravilniki. Sistem nagrajevanja po učinku dela se uvaja prepočasi. Sindikati se premalo zalagajo za uveljavljanje novih plačilnih načel. V vsem delujejo sindikalne organizacije še vedno preveč pod vplivom in v odvisnosti uprav podjetij in vse premalo se povezujejo s politično osnovno organizacijo. Sindikalne organizacije premalo skrbijo za izobraževanje svojega članstva, zaradi česar kolektivi niso dovolj seznanjeni s pravicami in dolžnostmi po načelih samoupravljanja. Zato se dogajajo primeri samovolje posameznih delovodij, kakršen je bil obravnavan v razpravi v zvezi z neodgovornim postopkom vodilnega tehničnega uslužbenca v podjetju »Iplas« v Podgradu, ki hoče glede zaposlovanja in odpuščanja delavcev odločati sam in se omalovaževalno izraža o kompetencah sindikalne in politične organizacije v podjetju. Prav tako je ugotovljeno, da v »Iplasu« zapostavljajo skrb delovnega človeka zlasti glede zagotovitve stanovanj in intenzivnejšega uvajanja nagrajevanja po učinku dela. Zato so tudi ta dejstva eden izmed vzrokov pomanjkljive starilnosti dela in zaostanka v izvrševanju plana. V obratu TOS v Hrpeljah so te zadeve v zadnjem času pravilno usmerjene, primanjkovalo jim bo le stanovanj, ko bodo ob rekonstruirani topilni peči potrebovali še nadaljnjih 80 delavcev. V obrtnih podjetjih je še vedno najbolj kritično vprašanje ustreznih delavnic in njih opreme. Krojaško podjetje bi bilo nujno razširiti še na šiviljsko delavnico, v kovaško-kolarskem pa urediti vodoinštalaterski in kleparski obrat.

Delegati so obravnavali tudi vprašanje športnega in kulturnega izživljanja članov sindikata in ugotavljali pomanjkljive materialne pogoje za to. Ni urejenih in opremljenih športnih igrišč, ni telovadnic. Naj bi okrajni telesno-vzgojni forumi pomagali pri reševanju tega vprašanja.

V preteklem poslovnem razdobju je v prostovoljnih delovnih akcijah sodelovalo 536 članov sindikata, ki so opravili skupaj 4388 prostovoljnih delovnih ur v vrednosti nad milijon dinarjev. Pri tem so se najbolje izkazali delavci obrtnega podjetja »Jelka« v Kozini pri gradnji novega žagarskega objekta. Prav tako se je veliko članov sindikata priglasilo za krvodajalsko akcijo.

Volitve v delavske svete so opravljene v vseh gospodarskih organizacijah, ki prihajajo za to v poštev. V novo izvoljenih delavskih svetih je povprečno 14 % mladincev in 12 % žena. Množične prehrane in večerne ekonomske šole ni bilo mogoče organizirati, ker je bilo za oboje premalo interesentov. V razpravo sta z nasveti in pobudami posegla tudi sekretar občinskega komiteja ZK tovariš Viktor Ljubič in predstavnik OSS tovariš Bojan Bunc. V novi občinski sindikalni svet so izvolili 15 članov.

V razdobju štirih let

(Nadaljevanje s 1. strani)

so se številni delavci usposobili za delo na delovnem mestu. V vseh teh prizadevanjih so dosegla lepe rezultate podjetja Lama, TOMOS, »Primorski tisk«, avtoturistično podjetje »Slavnik«, podjetje »Stil« in tovarna plastičnih mas »Iplas«. V slednjem pa so, žal, zadnji čas občutno popustili, predvsem kar zadeva nadaljnje utrjevanje novega sistema nagrajevanja.

Ob volitvah v nove delavske svete se je dejavnost sindikalnih organizacij še posebno poživila. Prizadevanje sindikalnih organizacij, da je treba v nove delavske svete izvoliti več mladih proizvajalcev in žena, je bilo v celoti izpolnjeno. Sindikalne organizacije pa so vselej uspešno podprle tudi humane akcije krvodajalske službe.

Naj pripomnimo, da se je občnega zbora udeležilo tudi več gostov, med njimi predsednik OSS Franc Klobučar, predsednik ObLO Koper Miran Bertok in drugi. Tovariš Bertok je v svojem pozdravnem nagovoru poudaril potrebo boljšega seznanjanja članstva s političnimi dogodki doma in v svetu, hkrati pa je pozval sindikalna vodstva k še aktivnejšemu prizadevanju v izpolnjevanju planskih nalog. Dejstvo, da se je proizvodnja v zadnjih štirih letih potrojila, narekuje večjo aktivnost tako v pogledu reševanja stanovanjskega problema, družbene prehrane, v skrbi za kadre in podobno. Tovariš Bertok je povedal, da prav tukaj občutno zaostajamo za potrebami zato se morajo sindikalne organizacije še dosledneje povezati z organi samoupravljanja in z vodstvi podjetij in skupno iskati najprimernejše oblike dela za reševanje vseh nalog.

AKTUALNA TEMA

Posojila za gradnjo stanovanj

V prejšnji številki našega lista je bilo med »Aktualnimi temami« govora o predplačilih na stanovanja. V tej zvezi bi radi opozorili na zakon o finansiranju gradnje stanovanj, ki predvideva dajanje posojil iz sklada skupne porabe gospodarskih organizacij za gradnjo stanovanj. Taka posojila lahko dobe delavci in uslužbenci pri gospodarskih organizacijah, pri katerih so zaposleni in sicer tako za gradnjo stanovanj kot za udeležbo pri taki gradnji.

Ni nam znano koliko se to dotočilo o finansiranju gradnje stanovanj uporablja in če so katera izmed naših podjetij že odobrila zadevne kredite. Po informacijah pri banki te še niso evidentirale takih posojil na računih, na katerih naj bi se taka posojila vodila. Vsekakor pa bo potrebno zainteresirati podjetja za tak način reševanja stanovanjskega problema na našem območju, ker so dani za to vsi pogoji.

Predvideno je, da lahko odobravajo gospodarske organizacije taka posojila svojim delavcem in uslužbencem pod istimi pogoji, pod katerimi odobrava posojila stanovanjski sklad pri občinskem ljudskem odboru. Ta sklad predvideva udeležbo posojilojemalcev pri gradbenih stroških v določenem odstotku, ki je pri različnih občinah različen. Gospodarska organizacija in delavec oziroma uslužbenec skleneta o odobrenem posojilu posebno posojilno pogodbo in ob podpisu te pogodbe mora prizadeti položiti tudi svoj delež na račun pri banki. Ta sredstva dobi seveda delavec ali uslužbenec vrnjena, če ne bi prišlo do gradnje.

V tej zvezi je še potrebno povedati, da mora pogodba vsebovati vse bistvene sestavine, med drugim zlasti višino odplačil in rok, v katerem je treba odplačevati kredit. Sicer pride posojilojemalec v zamudo, kar ima za posledico določene sankcije. Banka ugotavlja vračanje posojila ob pregledu letnega zaključnega računa gospodarske organizacije. Zato sredstva ne morejo biti dana brez obveznosti vračanja ali morda tako, da bi bila taka obveznost samo simbolična.

Najbolj priporočljivo je, da bi se taka sredstva prenesla na gradbene zadruge, preko katerih bi se izvajal celoten postopek v zvezi s poslovanjem z banko. Gospodarske organizacije bi bile tako razbremenjene z delom, ki je zvezano s takimi posojili.

Vsekakor bi bilo treba zlasti vodstva stanovanjskih skladov zainteresirati za tak način finansiranja gradnje stanovanj in ni dvoma, da bo našel tak način odziv tudi pri gospodarskih organizacijah.

Kratke

TRI MILIJARDE TON LIGNITA

Po večmesečnih raziskovanjih v Tamnavi v LR Srbiji so ugotovili, da je na približno 200 kvadratnih kilometrov v globini 12 do 50 metrov približno tri milijarde ton lignita. Vse kaže, da bodo v kratkem začeli z odkopavanjem v vaseh Zvizdar, Raklada, Radjevo, Šurbane in Murgaša, kjer so največja ležišča lignita.

Piranski ljudski odborniki na Koroškem

Pretekli teden je skupina 36 odbornikov in predsednikov raznih svetov ObLO Piran s predsednikom Davorinom Ferligojem odpotovala na tridnevni obisk v razne kraje Štajerske in Koroške. Namen tega izleta je bil, omogočiti ljudskim odbornikom pregled uspehov in težav teh področij in izmenjava izkušenj.

Najprej so si ogledali termocentralo v Šoštanju. V sosednjem Velenju so se spustili v rudnik. Velenjčani so jim s ponosom razkazovali rudniške naprave in svoje novo mesto. Direktor rudnika tovariš Žgank je dejal, da je njihov največji uspeh v tem, da jim je uspelo v tako kratkem času prevzgojiti prebivalstvo; ti uspehi, ki so jih bili dosegli in ki jih še dosegajo, so plod tega dela.

Proti večeru tega dne so odpotovali mimo Slovenj Gradca in Dravograda v Ravne. Naslednje jutro so si ogledali jeklarno. Povsod marljivi ljudje — sodobni tehnični postopki zahtevajo vse drugačen delovni tempo, kakor smo ga vajeni na večini delovnih mest tu ob morju! Povsod zadovoljni ljudje. Tudi v Ravnah je že zrasel dobršen del novega stanovanjskega naselja z modernimi stolpnicami in praktičnimi preskrbovalnimi središči.

Odbornike je vodila nato pot mimo dravskih hidroelektrarn. Ogledali so si Ptuj, grad Borl, tovarno glinice in aluminija v Kidričevem. V nedeljo so se ustavili v Mariboru. Ogledali so si tekstilno, avtomobilsko in drugo industrijo in se zadržali tudi v privlačnem akvariju v mariborskem parku. Ugotovili so, da bi takšen akvarij za morske ribe potrebovali tudi v Piranu.

Vsi udeleženci so bili z izletom nadvse zadovoljni. Ljudski odbornik Pribac iz Padne je dejal nekako takole: »Hvaležen sem, da mi je bilo mogoče videti vse to. Po pravici povem, da ne bi verjel, da imamo pri nas tako velike in lepe stvari, ko ne bi vsega tega videl na lastne oči. Vem, da mi v moji vasi ne bodo vsega verjeli, ko jim bom pripovedoval, toda prepričan sem, da bo končno vsak naš človek na lastne oči in na lastni koži spoznal, kako je pri nas iz leta v leto bolje in kako vedno več znamo in zmoremo.« Jule

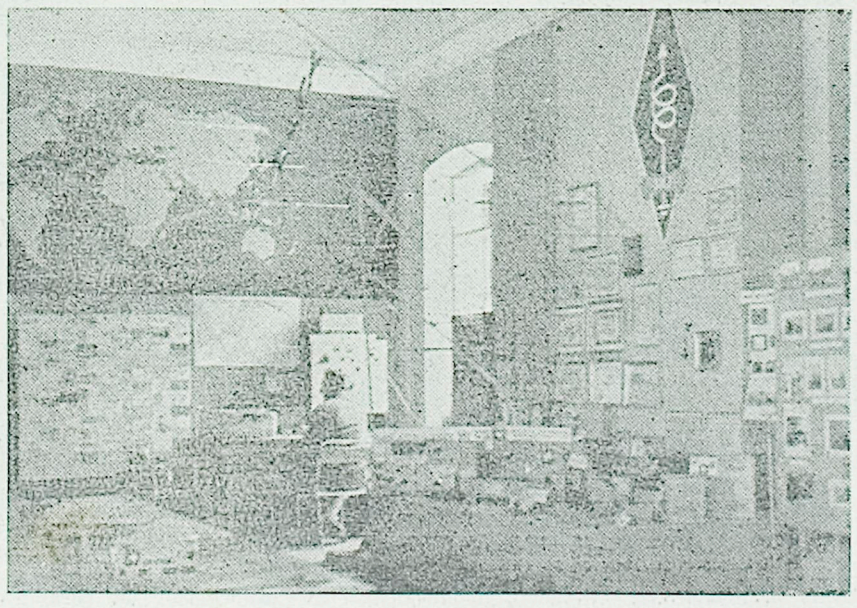

Detajl z razstave »10 let Ljudske tehnike«: razstavni del radioamaterjev

Kratke novice

VARŠAVA: Perspektivni načrt gospodarskega razvoja Poljske predvideva, da bodo leta 1965 nakopali 27 milijonov ton lignita, leta 1975 pa že 60 milijonov ton. Poljski rudarski strokovnjaki menijo, da je na Poljskem okrog 3,8 milijarde ton zalog lignita.

WASHINGTON: Vlada ZDA bo konec meseca podpisala z vlado Velike Britanije pogodbo o dobavi ameriških raket Veliki Britaniji v interesu »skupne obrambe«. Američani bodo Angležem prodali predvsem rakete Polaris in Skybolt, ki so namenjene za izstrelevanje s podmornic in s premičnih ploščadi na kopnem, kakor tudi za izstrelevanje z letali.

BUKAREŠTA: V Romuniji so našli arheološke ostanke, ki pričajo o življenju pred 600 tisoč leti. Odkrili so namreč številne ostanke doslej neznanih živali, med njimi tudi tri okostja slonov iz toplih krajev.

MOSKVA: Od sovjetske vesoljne ladje, ki kroži okrog Zemlje, se je že ločila dve in pol tone težka kabina. Ladja sedaj kroži po drugem tiru z večjo hitrostjo in pošilja zanimive podatke o svojem potovanju, ki za sedaj še niso dostopni javnosti.

SLOVENSKI JADRAN

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bradaškja. Izhaja vsak petek. Izdaja ČZP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezen izvod 10 din. — Letna naročnina 500 din, za tujino 1300 dinarjev ali 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 602-70-1-181. Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in klišeji tiskarna ČZP »Primorski tisk«

Z LETNE KONFERENCE OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA V POSTOJNI

Nove in poudarjene naloge sindikata

Minuli teden je bila v Postojni redna letna konferenca občinskega sindikalnega sveta, ki sta ji prisostvovala tudi sekretar OK ZKS Albert Jakopič-Kajtimir in predsednik Okrajnega sindikalnega sveta Franc Klobučar.

Tajnik ObSS Postojna Stane Murkovič je poročal, da je na območju postojnske občine v 61 sindikalnih podružnicah 4124 članov. Ugotovljeno pa je, da v sindikalnih organizacijah niso včlanjeni vsi člani delovnih kolektivov privatnega sektorja in da vodstva nekaterih sindikalnih podružnic v premajhni meri izvajajo svoje naloge.

Zanimiva je tudi ugotovitev, da večina delovnih kolektivov že uvaja nagrajevanje po delovnem učinku in po enoti proizvoda, ki hkrati narekuje tudi večjo štednjo s proizvodnimi sredstvi ter zniževanje stroškov poslovanja. Tako je anketa občinskega sindikalnega sveta v 36 podjetjih pokazala, da je bila povprečna delitev čistega dohodka na osebni dohodek in na razne sklade letos v razmerju 81:19, medtem ko je bilo to razmerje lani 83:17, kar kaže, da je bilo lani na škodo skladov razdeljenih osebnih sredstev za 2 % več kot letos. Osnovna ovira pri uvajanju bolj vzpodbudnega načina nagrajevanja pa je vsekakor pomanjkljiva evidenčna služba v podjetjih.

Glede gibanja delovne sile je anketa pokazala naslednje podatke: več kot 30 % vseh zaposlenih je zapustilo v 35 podjetjih delovna mesta, nadalje je 70,5 % obratnih nesreč posledica lastne krivde, pa čeprav je bilo v minulem letu porabljenih več kot 16 milijonov dinarjev za nabavo zaščitnih sredstev.

V razpravi so delegati poudarili potrebo po izboljšanju strokovne usposobljenosti zaposlenih in izboljšanju družbene prehrane in po smotrnejšem nagrajevanju dela po učinku. Sekretar OK ZKS Koper Albert Jakopič-Kajtimir pa je opozoril na možnosti izboljšanja tehnološkega procesa dela, pravilnejšega sistema zaposlovanja in razdelitev sredstev za nanadaljnji gospodarski razvoj posameznih podjetij. Ob zaključku konference so izvolili nov 45-članski plenum ObSS.

Ivan Virnik

Z razstave »10 let Ljudske tehnike« v Kopru: razstavni kotiček fotoamaterjev

Množična manifestacija mladih delavcev

Programi in napovedi praznovanja Dneva vajencev so tokrat prekosili naša pričakovanja. Posebno v komunah smo bili letos priča najbolj množičnemu praznovanju vajenske mladine v povojnih letih, kar je hkrati prijetno dopolnjevalo uvodna praznovanja Dneva mladosti. Ce omenimo še tesno povezavo praznovanja vajencev z dejavnostjo mladinske organizacije, zaslužijo organizatorji, predvsem naše okrajno mladinsko vodstvo vso pohvalo.

Sama vsebina praznovanja pa bo v nemali meri prispevala k vsestranskemu izboljšanju položaja naših vajencev, saj so se vajenci na sprejemih pri predsednikih občinskih ljudskih odborov temeljito porazgovorili o nekaterih težavah, ki so doslej dušile polet te napredne mladine. Tukaj pa so vznikle tudi razne pobude, ki bodo popestrile delo in življenje vajenske mladine — tako na primer uvedba športnega dne na vseh vajenskih šolah, v Ilirski Bistrici pa so vajenci v razgovoru s predsednikom ObLO celo sprejeli pobudo, da bodo zgradili na Snežniku planinsko postojanko za okrog 70 oseb in bo namenjena izključno letoviščarjem iz vrst vajenske mladine.

Večjo skupino vajencev je sprejel tudi predsednik OLO Koper Albin Dujc, ki je s svojimi mladimi gosti živahno razpravljal o delu in življenju vajenske mladine v podjetjih in na šolah. Vajenci so ob tej priložnosti podarili tovarišu predsedniku nekaj svojih ličnih izdelkov.

Sicer pa preglejmo nekatere glavne točke vajenskega praznovanja. Vajenci so že v času priprav na svoj praznik prisostvovali sejam DS, na nekaterih vajenskih šolah na so imeli šolski odbori svečane seje, kjer so obravnavali pestro problematiko vajenske mladine. Razen športnih in drugi prireditev po komunah so imeli vajenci 21. maja v Kopru okrajni zbor, ki se ga je udeležilo več kot 320 vajencev in predavateljev. Kot po občinah je bil ta dan tudi Koper prizorišče športnih srečanj vajenske mladine v naslednjih disciplinah: tek 500 m (zmagovalec Vaj. šola Izola), tek na 1500 m (zmagovalec Vaj. šola Postojna), košarka (1. mesto Postojna), nogomet — finale (Izola : Postojna 4:1), v streljanju pa je bila naslednja razvrstitev: 1. Izola z 220 krogi, sledijo Postojna 178 krogov, Ilirska Bistrica 172 krogov in Sežana 158 krogov. V šahu so dosegli prvo mesto Izolčani pred Sežano, Postojno in Il. Bistrico.

Za zaključek naj omenimo še lepo razstavo vajencev v večini občinskih središč. Obsežne razstave ličnih izdelkov so številne obiskovalce prijetno presenetile, največ pozornosti pa je vzbudila razstava vajencev v Il. Bistrici.

KONGRES LIKOVNIH UMETNIKOV JUGOSLAVIJE

Pretekli teden je bil v Ljubljani V. kongres Zveze likovnih umetnikov Jugoslavije. V poročilih in razpravi so govorili o številnih pojavih in problemih v naši likovni umetnosti. Poleg organizacijskih vprašanj so govorili zlasti o vrednotenju moralnih osnov v umetniškem delu in položaju umetnika v družbi. Splošna ugotovitev je bila, da doživlja naša likovna umetnost lep razmah in se uveljavlja tudi v svetu. V razpravi je bilo moč čutiti željo likovnih ustvarjalcev po splošnem napredku, elastičnosti, borbenosti in težnji za razjasnitev nekaterih zastarelih in drugih problemov umetniškega ustvarjanja.

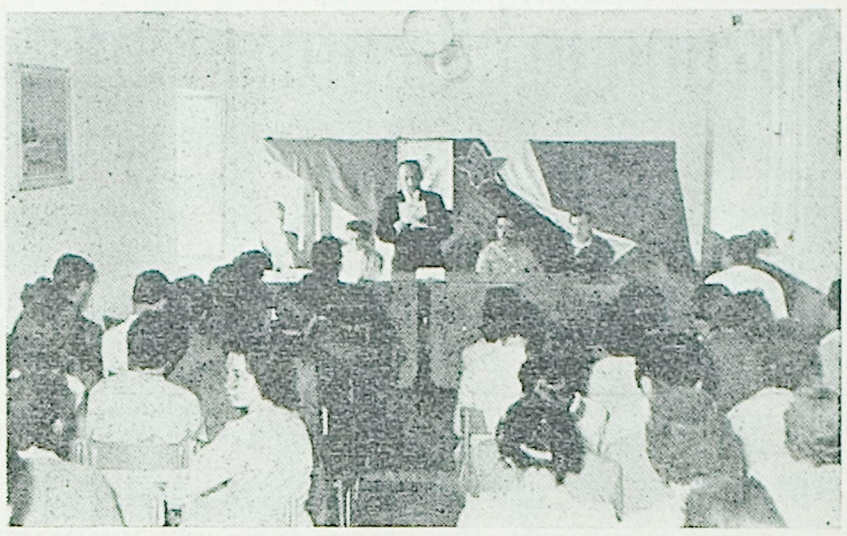

Z volitev v delavski svet podjetja Mala oprema v Izoli. Doslej so po koprskem okraju opravila volitve v delavske svete že številna podjetja. Povsod so bile nekakšen obračun opravljenega dela v zadnjih desetih letih, odkar smo pri nas uveljavili načela delavskega samoupravljanja

TUDI KOLEKTIV PODJETJA »MALA OPREMA« V IZOLI JE IZVOLIL NOV DELAVSKI SVET

Izolski samorastniki so prebili led

Naj že uvodoma utemeljimo naš naslov: 1954. leta ustanovljeno podjetje, ali bolje delavnica, ni imelo razen programa — proizvodnja malo pohištvene opreme — in minimalnih osnovnih sredstev, vključno star in z vseh vetrov zbran strojni park, nobene posebne perspektive za uspešno rast in razvoj podjetja.

Tedaj se je začelo; boj za obstanek je usmeril vse napore vodstva podjetja v iskanje standardnega programa, zato so začeli po osvojitvi proizvodnje ohišij za radijske sprejemnike že leta 1957 proizvajati šolske klopi, že naslednje leto pa je stekla proizvodnja servirnih mizic. Ugoden plasman teh izdelkov na tržišču je bil vzrok za specializacijo, izkušnje pa so pokazale, da je le v pogojih serijske proizvodnje moč zagotoviti podjetju nadaljnji razvoj in ekonomsko utrditev. To se je zgodilo preteklo leto, ko je podjetje začelo s serijsko proizvodnjo tako imenovanih kolonialnih mizic, ki so v sedanji fazi razvoja podjetja osnovni izvozni artikel in je podjetje s svojim glavnim odjemalcem v ZDA že sklenilo pogodbo za izvoz teh izdelkov v vrednosti 130 milijonov dinarjev.

Uspešna rast podjetja je razvidna tudi iz gibanja vrednosti bruto proizvodnje, ki je znašala v ključnem letu 1956 manj kot 39 milijonov dinarjev. 1959. leta 81,200.000 dinarjev, medtem ko znaša v tem letu plan bruto proizvodnje že več kot 166 milijonov dinarjev. Rezultat torej očitno ilustrira soliden razvoj podjetja, toda naj omenimo še ostale, kaj malo rožnate pogoje, v katerih se je podjetje razvijalo. Razen osnovnih težav okrog prostorov in zastarelega strojnega parka je občinski ljudski odbor Izola postavil podjetju večkrat vprašanje likvidacije, ker je pač prevladovalo mnenje, da tako malo podjetje, ki je hkrati tudi oddaljeno od surovinske baze, ne bo moglo uspevati. Razen tega pa je v podjetju prevladoval v najbolj kritičnem obdobju razvoja nezanesljiv kader, medtem ko je bila fluktuacija zaradi dokaj labilnega položaja rakava rana te male gospodarske organizacije.

No, sedaj so vse največje težave v glavnem premagane — sijajne perspektive in modernizacija strojnega parka pa zagotavljajo, da bo sedanji prizadevni in ustaljeni delovni kolektiv že leta 1962 vrednost družbenega bruto proizvoda podvojil. Dva strokovnjaka, ki ju je podjetje najelo pred nedavnim, sta temeljito načela tudi vprašanje organizacije dela, seminarji, ki jih prirejajo v podjetju za vodstveni kader in ostale člane kolektiva pa se čedalje ugodneje zrcalijo v delu podjetja.

Podjetja »Mala oprema«, torej njegovo vodstvo, pa se v nemali meri opira tudi na delo organov samoupravljanja. Na volitvah novih članov delavskega sveta, ki so bile preteklo soboto združene s slavnostnim praznovanjem 6. obletnice obstoja podjetja, so pokazale, kako močan vpliv ima delavski svet v uveljavljanju vseh naprednih teženj, vključno nagrajevanje po učinku, v katero je zajeto že 51 odstotkov vseh delovnih mest. Nov delavski svet, ki ga sestavljajo najboljši delavci in delavke »Male opreme«, pa si je že ob svoji izvolitvi zadal nalogo, da bo še dosledneje uveljavljal osnovno težnjo kolektiva — štednjo, kvalitetne izdelke in čim boljše izpopolnjevanje kadra na delovnih mestih. Pač pa je za nadalje pričakovati več aktivnosti osnovne organizacije ZK in sindikata, ki sta v minulem razdobju premalo prispevala v skupnih prizadevanjih podjetja oziroma kolektiva.

(bb)

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Zakonito poslovanje pot do uspeha

Postopno se v našem gospodarstvu uveljavlja služba družbenega knjigovodstva, ki je bila uzakonjena v lanskem letu in katere nosilec je Narodna banka. Njena vloga je predvsem v družbeni kontroli nad uporabniki družbenega premoženja, to je kako ga uporabljajo, če se ravnajo pri tem po predpisih, poleg tega pa ima še druge obširnejše naloge, o katerih tu ne bi govorili.

Uvajanje družbenega knjigovodstva zahteva velike organizacijske priprave in bo trajalo še nekaj časa, da bo lahko v redu opravljalo vse tiste naloge, ki jih mora po predpisih opravljati. Postopno pa prevzema in izvršuje posamezne naloge, ki jih zahteva razvoj našega gospodarstva ali pa posamezni pojavi v gospodarstvu. Tako je služba družbenega knjigovodstva opravila inventuro po podjetjih oziroma pregledala podjetja s te strani. Velika naloga je bila izvršena v kratkem času in je pokazala, da so potrebni razni ukrepi zaradi ureditve stanja v podjetjih. Neenako ocenjevanje blaga, često prilagojevanje ocenjevanja potrebam podjetja, da se izkaže kot aktivno, ponekod je bilo ugotovljeno, da so »ekonomi« v podjetjih nabavili za deset in več let potrošnega materiala in podobno, ker so imeli za to sredstva ali so se bali, da bi ga zmanjkalo.

Druga velika naloga, ki jo je opravilo družbeno knjigovodstvo, je bil pregled investicijske potrošnje konec lanskega leta. Znano je, da je investicijska potrošnja lani v decembru nenadoma znatno poskočila, kar je dalo slutiti, da so bile vnovčene fiktivne situacije. Pregled je pokazal, da je bila domneva utemeljena. Potrebni so bili in bodo ukrepi, da bi se to ne dogajalo, ker predstavlja tako poslovanje enega izmed vzrokov za motnje na trgu in v gospodarstvu sploh.

Za letos predstavlja morda največjo vlogo te službe pri Narodni banki in bo tudi v prihodnje, pregled zaključnih računov uporabnikov družbenega premoženja. To je velika naloga, ker zajema okoli 12 pravnih oseb raznih vrst, od majhnih do največjih podjetij. Že prvi pregledi odkrivajo primere nezakonitega poslovanja, kar ima seveda predvidene posledice. Še vedno je opaziti, da nekateri skušajo in iščejo vrzeli v naših predpisih, da bi jih obšli, kolikor celo zavestno ne kršijo določenih predpisov. Zgovarjajo se, da ta ali oni predpis ni več uporaben, da ovira njih delo in podobno. Seveda taki izgovori ne morejo držati, kajti predpise izdajajo naši najvišji organi, ki jih edini lahko spreminjajo. Vsak državljan pa ima pravico opozoriti na ta ali oni zastarel predpis in predlagati spremembo, za kar je predviden določen postopek. Zato je jasno, da inšepktorji, ko ugotove kršitve predpisov ne morejo preko tega in morajo vložiti prijave proti kršiteljem, kolikor po zakonu o družbenem knjigovodstvu ne zahtevajo z odločbo, da se takoj odpravijo nepravilnosti.

Vsekakor je na mestu opozoriti na zakonito poslovanje vse, ki imajo opravka z družbenim premoženjem. Sicer je to vprašanje socialistične zavesti, ki jo večina pokaže in se samo posamezniki včasih spozabijo. Zavedati se je treba, da bo družbena kontrola vedno globlja in širša in da bo postopno posegalo tudi v take postavke kot so materialni izdatki, kamor sedaj podjetja skrivajo razne izdatke, ki tja ne gredo in ki jih doslej v posameznostih kontrola še ni zajela. Zavedati se je treba, da, s kako nezakonito potezo, ki uide kontroli, morda trenutno koristijo sebi, to je podjetju, v celoti pa predstavlja tako poslovanje škodo za skupnost. Naj omenimo samo primer, če podjetje knjiži kake izdatke v materialne stroške pa ne spadajo tja, da pomeni to za potrošnika višjo ceno na proizvodu ali storitvi, ki je s takim izdatkom obremenjen.

-dt-

Naokrog po Jugoslaviji

VELIKI KONCERT BACHOVIH DEL

Pretekli ponedeljek je imelo ljubljansko koncertno občinstvo prvič priložnost, da je na velikem koncertu Bachovih del slišalo pet njegovih skladb, ki doslej v Ljubljani še niso bile izvajane. Koncert je priredila Slovenska filharmonija s solisti, zborom in orkestrom. V solističnih partih so nastopili naši prvovrstni solisti, pevci in instrumentalisti.

DRAME TENNESSEA WILLIAMSA V LJUBLJANI

V razmaku nekaj dni so uprizorili v Ljubljani dve dramski deli ameriškega dramatika T. Williamsa. V Mestnem gledališču dramo »Tetovirana roža«, kjer v glavni vlogi nastopa Nika Juvanova (režiser Igor Pretnar, scena pa Sveta Jovanović), v Drami pa »Orfej se spušča«, kjer nastopata v glavnih vlogah Štefka Drolčeva (prej članica SNG Trst) in Lojze Rozman. Pred premiero je bil v Drami razgovor z občinstvom. Na vprašanja so odgovarjali razen protagonistov še režiser France Jamnik in scenograf Niko Matul.

FESTIVAL PESMI ZA OTROKE

V veliki dvorani Doma sindikatov v Beogradu je te dni jugoslovanski festival pesmi za otroke. Izvajajo trideset najboljših pesmi, ki jih je izbrala žirija med 700 skladbami z natečaja.

LADJEDELNICA »LOŠINJ« BO GRADILA HIDROGLISERJE

Ladjedelnica »Lošinj« je že dosegla načelni sporazum s švicarsko tvrdko »Suparamar«, da bo po njeni licenci gradila hidrogliserje. Ladjedelnica je v dogovoru za pet tipov teh ladij, od katerih bo imela največja 150 potniških mest. Hitrost teh ladij bo znašala okrog 35 morskih milj, najhitrejše te vrste pa bodo dosegle tudi 40 milj hitrosti na uro. Ladje, ki jih bo gradila ta ladjedelnica, so zelo podobne tovrstnim izdelkom znane messinske ladjedelnice »Rodrigues«, so grajene pretežno iz aluminija in na svetovnem tržišču zelo iskane. Računajo, da bodo začeli z gradnjo hidrogliserjev že septembra letos.

PRVI DOMAČI SUPER-TANKER

Preteklo nedeljo so položili v reški ladjedelnici »Tretji maj« kobilico za prvi domači super-tanker, ki bo imel nosilnosti 32.600 ton. Gradnja super-tankerja je vzbudila v domačih in tujih gospodarskih krogih veliko zanimanje.

Sežana je bila praznična za Dan mladosti

Pomlad. Pred petnajstimi leti je švistnila prek kraške gmajne skozi senco temnih borov. Skozi majsko jutro so jo pozdravljali topovi in strojnice so oznanjale njeno lepoto. Razpela je krila v poslednji juriš, se dotaknila vriskajočih src in nežno pobožala gomile svojih junakov.

Sežana in z njo vse slovenske vasi in mesta in vasi širom Jugoslavije. Pred petnajstimi leti. Maj. Maj in Svoboda — dva ideala in dve stvarnosti, tako resnični, kakor je resnična pomlad, večen simbol mladosti.

—

Prišli so z vseh strani — z Divače, iz Tomaja, iz Dutovelj, iz Štanjela, iz Senožeč, da ne omenjamo še številnih drugih vasi. In prišli so tudi iz Izole, Kopra in Trsta. Sežana, vsa praznična, jih je sprejela in se jim pridružila.

Po mestu se razlegajo zvoki godbe in pesmi iz zvočnika, vmes napovedi in recitacije. Večkrat preberejo tudi pismo slovenske mladine maršalu Titu za njegov rojstni dan.

Začno se tekme. Pri novi šoli igrajo odbojko. Merijo se moške ekipe iz Izole, Kopra, tržaškega »Bora« in Sežane. Turnir traja vse dopoldne. Zmaga ekipa iz Kopra. Za njo je Sežana.

Na nogometnem igrišču je vse živo. V streljanju z zračno puško tekmujejo: šoli Dutovlje (moški in ženske) in Sežana — zmaga Sežana z 265 točkami, dalje dve ekipi Telekomunikacij, dve ekipi odreda predvojaške vzgoje in ekipe obmejnega poverjeništva, JLA, Vrhovelj, invalidov, carine in Ljudske milce. Največ točk zadene 1. ekipa Telekomunikacij — 393.

V teku na 50 m tekmujejo pionirji in mladinci iz Komna, Štanjela, Sežane in Tomaja, med 4 ognji pa še pionirji iz Divače in Dutovelj. Tu je kar preveč zmagovalcev, da bi mogli vse našteti.

Istočasno se na igrišču odvija silovita igra med štirimi ognji. Tekmujejo vse že naštete šole.

Kmalu po 8. uri se pri stari šoli pričnejo skoki v višino. Med mladinkami so najboljše Ada Žvab, Darinka Grmek in Nada Brajdih, med mladinci pa Marjan Uršič, Marko Kariž, Janko Kukec in Dušan Vodeb. Izven konkurence tekmuje še ekipa JLA, med katero je najboljši Janičji Jovanović.

Mladi kolesarji so si za tekmovanje izbrali drevored na Lužišču. Tekmujejo v poznavanju prometnih znakov in predpisov. Za red skrbijo prometni miličniki-pionirji v uniformah.

Popoldne — Sredi Sežane stoji tribuna, na kateri so predstavniki Občinskega komiteja ZKS, občinskega odbora SZDL, Občinskega komiteja LMS, Občinskega ljudskega odbora, Občinskega sindikalnega sveta. Mimo tribune in med gostim špalirjem na pločnikih se vije dolga in pestra povorka ob zvokih godbe na pihala DPD Svobode iz Divače. Na čelu povorke so lipiški konji — elegantna Tais in trije jahači. Sledijo zastave. Za njimi drobijo cicibani in pionirji. Nato članice in člani TVD Partizan Sežana, modelarji iz Sežane, taborniki iz Divače, narodne noše, odred predvojaške vzgoje in kolektivi: Tovarna pletenin v izdelkih tovarne, Telekomunikacije z radiosprejemniki, motoristi AMD Sežana in končno minerji in zidarji »Kraškega zidarja« na dveh tovornjakih.

Povorka se pomika na stadion, kjer se zbere tudi velika množica. Skupine iz povorke se postrojijo in divaška godba pod vodstvom Rada Škabarja zaigra mladinsko himno »Lepo je v naši domovini biti mlad«.

O pomenu Dneva mladosti govori članica Občinskega komiteja LMS Mara Godnič.

Sledi kulturni spored. Nastopijo mešani pevski zbor iz Divače pod vodstvom Mirka Dujca, mladi tamburaši iz Senožeč, ki jih vodi Franc Kavčič, otroški pevski zbor iz Divače pod vodstvom Helene Muha, mladinski in moški zbor iz Štanjela — vodi ju Albin Križman ter končno dekliški kvartet in mladinski pevski zbor iz Komna pod vodstvom Stojana Fakina. Vsak zbor zapoje tri pesmi.

Za zbori nastopijo še taborniki iz Divače, TVD Partizan iz Sežane in gasilci iz Sežane.

—

22. maj 1960 v Sežani bo ostal še dolgo v spominu vseh, ki so se udeležili razgibane, lepe in uspele proslave Dneva mladosti od kresov na Taboru Sedovniku in vse do zaključka prireditev na stadionu.

Obvezno pa naj se te vrstice zaključnjo z najlepšo zahvalo vsem nastopajočim, kakor tudi vsem — in teh je mnogo, ki so kakorkoli pomagali k uspehu te doslej morda najbolj množične manifestacije v Sežani.

-er

Komen na Krasu ima enega izmed najbolj pridnih in aktivnih krajevnih odborov v našem okraju. Prizadevno skrbi za ureditev in napredek naselja in vse okolice. Na sliki: asfaltiranje cest po naselju

Kaj pravijo drugod ...

GLAS GORENJSKE

SEMINAR ZA VODILNE OSEBE

Na iniciativo Okrajnega odbora SZDL je Zavod za izobraževanje in proučevanje organizacije dela v Kranju organiziral danes poseben seminar o problemih formiranja in delitve dohodkov, o rentabilnosti in produktivnosti v naših gospodarskih organizacijah. O teh vprašanjih sta govorila Albreht Roman in Robert Ogorelec iz Ljubljane in tolmačila splošne dosedanje ugotovitve. Predstavnika Gorenjske predilnice v Škofji Loki in tovarne Peko v Tržiču pa sta govorila o posameznih konkretnih oblikah in izkušnjah v praksi. Na seminarju so bili predstavniki občinskih ljudskih odborov in političnih organizacij ter predstavniki okrajnih organov.

Kleckl tednik

TUDI LETOS TABOR V MEDVEJI

Na seji okrajnega odbora počitniške zveze v Celju so sklenili, da bo tudi letos tabor zveze v Medveji. Redno delo v njem se bo začelo prvega julija. Tabor bo lahko hkrati sprejel 120 članov. Sicer pa bodo tabor z weekend hišicami odprli že prvega junija za udeležence najrazličnejših izletov in podobno.

Primorske NOVICE

NOV DELAVSKI SVET »MLINOTESTA«

V soboto, 14. maja, je delovni kolektiv trgovsko-proizvodnega podjetja »Mlinotest« v Ajdovščini izvolil nov delavski svet.

Delovni kolektiv podjetja je iz leta v leto bolj ponosen na uspehe, saj je lani presegel milijardo dinarjev prometa. Kljub zastarelim, a obnovljenim napravam in močni konkurenci mlinske industrije kolektiv močno konkurira s svojimi izdelki na tržišču, pa tudi s testeninami. Predvidena je gradnja nove tovarne testenin. Načrt za tovarno je že potrjen in je odprto le še vprašanje investicij.

Z dograditvijo velikega silosa v Ajdovščini in gradnjo nove tovarne testenin bo to podjetje važen činitelj prehrambene industrije na Primorskem.

DOLENJSKI LIST

NA ČAST DESETLETNICE DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA

V soboto zvečer je občinski sindikalni svet v Novem mestu priredil uspelo slavnostno akademijo, s katero je počastil 10 let delavskega samoupravljanja. Med gosti in predstavniki OLO, ObLO ter političnih in drugih organizacij je bil tudi podpredsednik republiškega sveta sindikatov Slovenije tovariš Jože Borštnar. Po odigrani Internacionali je o zgodovinskem pomenu 10-letnice DS govoril Janko Kastelic, predsednik občinskega sindikalnega sveta. V kulturnem delu sporeda je zaigral orkester pod taktirko tov. Mitaga več odlomkov, basist V. Drenovec je zapel Simonitijevo Naše gorice in Barletovo Na Krki, tov. Naumovski pa je ob spremljavi pianista S. Finka zaigral Marlacckijevo Fantazijo za flavto. Z množično pesmijo Zastava partije je bila akademija zaključena.

Vzoren predvojaški tabor

V sredo se je na Krogu pri Sečovljah zaključil drugi letošnji tečaj obveznikov predvojaške vzgoje iz občine Piran. Na zaključnem zboru je podpredsednik Ob LO Piran Ivan Korošec v kratkem nagovoru čestital nagrajencem, ki so se v predvojaškem taboru posebno izkazali, kakor tudi vsem ostalim udeležencem. V navzočnosti predstavnikov Združenja rezervnih oficirjev in Zveze borcev je zbranim gojencem tabora izrekel zahvalo za prizadevnost in ponos nad doseženimi uspehi tudi komandant tabora, kapetan Milan Friganović. Nagrajeni udeleženci so prejeli lična praktična darila.

Tabor za predvojaško vzgojo na Krogu je vzorno urejen. Ne le da razpolaga z vsemi potrebnimi prostori za nastanitev in pouk gojencev, dalje ima ambulanto, športni prostor in podobno, temveč ima na razpolago tudi lastno zvočno kino aparaturo za predvajanje vojaških in drugih filmov. Gojenci so sami lepo očistili in uredili ter ocvetličili dvorišče in okolico stavbe, v kateri je tabor, komandnemu kadru pa gre zahvala za njegovo prizadevnost, da poteka vsak tečaj tako uspešno.

Jule

Pozdravi iz JLA

Vojaki, ki služijo svoj kadrovski rok v Slav. Brodu (V. P. 6503), čestitajo k Dnevu mladosti vsej mladini koprskega okraja:

Danijel Bertok iz Bertokov, Orlando Pucer iz Nove vasi, Marijan Švab iz Hrastovelj in Stane Bizjak iz Kopra.

Novi padalci

Aero-klub Postojna je priredil padalski tečaj za 18 novih članov. Tečajniki se seznanjajo s teorijo o zgradbi padal, o odskoku in doskoku. Tečaj se bo končal v začetku junija.

Napoved vremena

V zahodni Evropi bo pretežno spremenljivo vreme s krajevnimi nevihtami, medtem ko bo v vzhodni Evropi prevladovalo toplo in lepo vreme.

V Ankaranu je kopalna sezona praktično že odprta in številni kopalci so oživili edinstveno peščino. Če stvari tamkaj ne gredo kot bi morale, prav gotovo ni krivda tega turističnega objekta, marveč ljudi, ki jim ga je družba zaupala v upravljanje

VOLITVE NOVEGA DS V »TIMAV« V HRPELJAH

Dobra organizacija je pol uspeha

V nedeljo, 22. maja je imelo trgovsko podjetje »Timav« v Hrpeljah volitve novega delavskega sveta. Podjetje posluje od druge polovice leta 1958. Istega leta v avgustu je izvolilo svoj prvi delavski svet in upravni odbor. V 23 poslovalnicah je v ustanovnem letu »Timav« realiziral 203,202.000 dinarjev bruto prometa, za leto 1960 pa ima planiranega 437,200.000.

Na volilnem sestanku so živo razpravljali o možnostih uvedbe nagrajevanja po učinku. Na enem izmed prejšnjih sestankov je bila imenovana posebna komisija, ki je podala delavskemu svetu konkretne predloge. V imenu te komisije je računovodja podjetja France Šturm predočil kolektivu 3 različne variante sistema nagrajevanja po učinku. Odločili so se za enostavnejši, najmanj kompliciran način, ki predvideva za osnovo nagrajevanja po učinku planirani promet in stroške za vsako poslovalnico. Odstotek preseženega plana, zmanjšan za režijske in ostale stroške, nastale pri prekoračenju plana, naj bi predstavljal odstotek zvišanja plače, obračunane po tarifni postavki. Predlagano je bilo, naj bi se nagrajevanje po tem načelu obračunavalo mesečno. Sprejeli so tudi predlog v izplačevanju posebnega dohodka na plače za stalnost zaposlitve v podjetju. Ta dodatek se bo gibal med 500 in 2000 dinarjev mesečno za vsakega nameščenca — po letih zaposlitve v podjetju. Na ta način bo doseženo spodbudnejše nagrajevanje trgovskih uslužbencev in hkrati omejena fluktuacija trgovskega kadra. Pogovorili so se še o raznih pomanjkljivostih in izboljšanju poslovanja v trgovinah, v vzdrževanju higiene, odnosu do potrošnikov itd. Ponovno je bil sprejet sklep o ukinitvi kreditiranja blaga potrošnikom.

S tajnim glasovanjem so izvolili novi 15-članski delavski svet, za katerega je bilo predlaganih 18 kandidatov. Po štiriurnem razpravljanju in volitvah je imel kolektiv skupno kosilo.

J. Ž.

Smrtna žrtev prometa

Minulo soboto je Lado Škrlj vozil z motornim kolesom svojega štiriletnega sina Vasjo proti Podgradu. Na križišču je motorist trčil v tovorni avtomobil tako nesrečno, da ga je vrglo v kabino tovornjaka, sina pa nekaj metrov vstran. Lado Škrl je bil teže poškodovan, medtem ko je njegov sin podlegel poškodbam.

J. Š.

Še 267 glav plemenske živine

Kmetijska zadruga »4, junij« v Ilirski Bistrici je letos nabavila nadaljnjih 62 glav plemenske živine, do konca prihodnjega meseca pa bo kupila še 80 plemenjakov, za kar bo porabila skupno okrog 16,6 milijonov dinarjev. KZ »Tone Tomšič« v Knežaku pa je že nabavila 125 govedi za plemensko vzrejo.

Zahtevna naloga

Klub gorske straže »Čuvarji zelenih zakladov« v Postojni je dobil na nedavni seji gorske straže na Primorskem v Sežani skrbništvo nad obsežnim ozemljem, ki sega od Nanosa do Dol. Logatca, Cerkniško jezero, Javornik, Prestranek in spet do Nanosa. Člani so ponosni na zaupano jim nalogo in so že organizirali pohode v različne kraje svojega teritorija, da bi svojo nalogo zadovoljivo opravili.

Črni panter

SPREHAJALČEVI ZAPISKI

Žrtvenik neznanim bogovom

Stari narodi so imeli navado postavljati žrtvenike, na katerih so zažigali bogovom v večjo čast in slavo posebna kadila, živali ali celo — ljudi. Po obliki in smeri dima so potem uganili, kako so bogovi žrtve sprejeli, dobrohotno ali pa odklonilno.

Kje so že tisti časi, boste rekli in se vprašali, čemu obujati spomin nanje. Takih žrtvenikov in žrtvovalcev pač ni več. Kakšna bridka zmota! Vsak Koprčan in tujec, ki ga pot zanese k nam, si lahko, kadar mu je drago, ogleda še današnji »obratujoči« žrtvenik tam sredi Bonifike. Sicer pa ga lahko prav kmalu zavoha, posebno kadar pokažejo bogovi nezadovoljstvo z daritvijo in naženejo smrdeči dim proti mestu, Semedeli ali samo proti cesti Koper—Semedela in Semedela—Škocjan. To pa se zgodi prav često, vse prečesto.

Ta slavni koprski žrtvenik gori leto in dan in navadno tudi dan in noč, tako vztrajno kakor bruhajo Vezuv, Stromboli itd. Na njem pa ne zažigajo bogovom kadil, marveč človeškim nosovom smrdeče mestne smeti in razne odpadke. Zelo patriarhalično in idilično, pa tudi priporočljivo za pospeševanje turizma in zdravja domačinov.

Sprehajalec

Po telefonu na 170

IZOLA 41-72: Zaradi suše so tudi v izolski občini močno prizadeti povrtninarji in vrtnarji. Suša je oškodovala predvsem posevke graha in paradižnika. Podobno je tudi z drugimi kulturami, živinorejce pa zaskrbljuje slab pridelek sena.

ILIRSKA BISTRICA 78: Občinski svet za družbeni plan in finance je izdelal predlog občinskemu ljudskemu odboru v Ilirski Bistrici, naj bi sprejel odlok o razpisu občinske doklade za leto 1960. Ta doklada naj bi zajela dohodke od kmetijstva, obrti ter svobdnih poklicev po progresivni stopnji od enega do 48 odstotkov.

ILIRSKA BISTRICA 43: V ponedeljek je opravilo 11 slušateljev partijske šole v Ilirski Bistrici zaključne izpite, nato pa so si ogledali nekatera podjetja na Reki.

ILIRSKA BISTRICA 5: Ob Dnevu vajencev je predsednik občine Albin Kuret sprejel vajence ilirsko-bistriške obrtne šole, jim izročil 25 tisoč dinarjev za ogled obrtnih in industrijskih podjetij v Sloveniji in jim priredil zakusko.

ILIRSKA BISTRICA 18: Republiška komisija za potrjevanje investicijskih programov je te dni potrdila Tovarni furnirja in lesnih izdelkov TOPOL njen investicijski program za izgradnjo novega obrata, v katerem bodo izdelovali plemenite in slepe furnirje iz eksotičnega lesa. Predvideno je, da bo izgradnja tega obrata veljala okrog 325 milijonov dinarjev.

ILIRSKA BISTRICA 5: v soboto bosta oba zbora občinskega ljudskega odbora razpravljala o realizaciji občinskega družbenega plana in proračuna v letošnjih prvih štirih mesecih in tudi o nekaterih gospodarskih vprašanjih občine glede na izvajanje perspektivnega petletnega plana razvoja industrije in kmetijstva.

SEŽANA 3: Komisija za razpis učiteljskih mest za sežansko občino je doslej sprejela 24 prijav, od katerih je 20 iz drugih občin Slovenije. Zanimivo je, da za razpisana učiteljska mesta v Avberu, Štjaku, Štanjelu in Komnu ni bila vložena nobena prijava, medtem ko je 12 učiteljev zaprosilo za službo v Divači in 9 za Sežano.

LOKEV 10-a: V kratkem bodo začeli s preurejevanjem šolskega poslopja v Lokvi, saj je predvideno v občinskem proračunu, da bo tri milijone dinarjev zadostovalo za ureditev šole med poletnimi počitnicami.

SEŽANA 107: Delovna kolektiva Krojaškega podjetja in Mestne šivalnice v Sežani sta se sklenila združiti zaradi nadaljnjega boljšega poslovanja.

III. REPUBLIŠKA REVIJA DRAMSKIH SKUPIN — LETOS V KOPRU IN IZOLI

Najboljši amaterji vse Slovenije

V dneh od 29. maja do 3. junija se bo zvrstilo na odrskih deskah Kopra in Izole 11 najboljših amaterskih družin iz Slovenije: DPD Svoboda Zagorje, DPD Svoboda Velenje, Tolminsko gledališče, DPD Svoboda Kranj, DPD Svoboda Izola, Gledališče »Tone Čufar« Jesenice, DPD Svoboda Mežica, DPD Svoboda »Jože Lacko« Ptuj, DPD Svoboda Slovenska Bistrica, Delavski oder Celje in gostje iz Trsta

V dneh od 29. maja do 3. junija bosta Koper in Izola prizorišči srečanja najboljših dramskih amaterjev Slovenije. Spoznali bomo pri 11 predstavah 11 dramskih skupin iz različnih predelov naše ožje domovine. Pokroviteljstvo nad to pomembno prireditvijo bo prevzel predsednik koprskega občinskega ljudskega odbora tovariš Miran Bertok.

Na festivalu se bo predstavila DPD Svoboda Zagorje s Cankarjevim »Pohujšanjem v dolini Šentflorjanski«, DPD Svoboda Velenje s Priestleyevo igro »Inšpektor na obisku«, Tolminsko gledališče z delom Rosea in Budjuhna »Dvanajst porotnikov«, DPD Svoboda Kranj s Fischerjevim »Prostim dnevom«, DPD Svoboda Izola z Roksandičevim »Babilonskim stolpom«, gledališče »Tone Čufar« Jesenice z Schillerjevo »Marijo Stuart«, DPD Svoboda Mežica z Beaumarchaisejevim »Seviljskim brivcem«, DPD Svoboda »Jože Lacko« Ptuj z Remčevim »Mrtvim Kurentom«, DPD Svoboda Slovenska Bistrica z Borovo dramo »Zvezde so večne«, Delavski oder Celje s Škufčevo igro »Janko in Metka« ter končno gostje iz Trsta s Pugetjevimi »Srečnimi dnevi«.

O vseh predstavah se bodo udeleženci revije pomenili skupaj z režiserji na skupnih sestankih, kjer bodo v mnogočem razčistili vprašanja o delovanju amaterskih gledališč in dramskih skupin. Na vseh pogovorih bodo sodelovali tudi strokovnjaki poklicnih gledališč in člani strokovne komisije.

Letos bo to tretja republiška revija dramskih skupin, prejšnja leta so bile te revije v rudarskem Velenju. Do zdaj je praksa pokazala, da so vsa taka srečanja in medsebojna spoznavanja rodila lepe uspehe in so bila spodbuda za nadaljnje delo. Upamo, da bo tako tudi letos ob prijetnem srečanju ob naši morski obali.

MODERNIZACIJA LJUBLJANSKE DRAME

Letošnja sezona v ljubljanski Drami se bo končala v začetku junija in ansambel bo odpotoval na turnejo po Dolenjski, Pomurju in Primorski, kjer bodo priredili dvajset predstav. Stavbo ljubljanske Drame pa bodo začeli preurejati in vse notranje prostore modernizirati. Med drugim bodo ukinili stojišča in namesto tega namestili 100 sedežev.

Prizor iz Roksandićeve komedije »Babilonski stolp« v izvedbi DPD Svobode iz Izole. Izola bo edini predstavnik koprskega okraja na letošnji reviji amaterski skupin v Kopru in Izoli

NAGRADE V CANNESU

Po končanem letošnjem XIII. filmskem festivalu v Cannesu je mednarodna žirija po sedemurnem zasedanju dodelila najvišjo nagrado festivala »Zlato palmo« Fellinijevemu filmu »Sladko življenje«. Nagrado za najboljšo žensko vlogo si delita francoska igralka Jeanne Moreau (za film Moderato cantabile) in Grkinja Melina Mercouri (za komedijo Nikoli ob nedeljah). Nagrade za najboljšo moško vlogo niso podelili. Nagrado za najboljši nacionalni izbor filma za festival je žirija podelila Sovjetski zvezi za film »Balada o vojaku« in »Dama s psičkom«, uradno priznanje žirije za umetniško kvaliteto pa je dobil še švedski film »Izvor« in mehiški film »Deklica«. Po nepopolnih podatkih je jugoslovanski film »Deveti krog« prejel drugo nagrado za najboljši mladinski film, kar je za režiserja Štiglica in mlade igralce-amaterje vsekakor veliko priznanje.

POPOLN USPEH MLADINSKEGA FESTIVALA V CELJU

Pesem jih je združila

V Celju so se srečali mladinski pevski zbori iz vse Slovenije, razen tega pa še s Koroškega, Tržaškega, iz Rovinja, Zagreba, Prizrena, Sarajeva in Titograda — Naši predstavniki so se lepo uveljavili: Posvetovanje zborovodij bo prelomnica

Pretekli teden, v petek, soboto nedeljo, je imelo Celje svoj veliki praznik. Iz številnih krajev Slovenije in bratskih republik so prihiteli mladi pevci, da bi pokazali svoje pevske zmožnosti. Iz zbirnih nastopov na občinskih in okrajnih revijah, katerih se je udeležilo okrog 30.000 mladih gri, je prišlo v Celje 3000 pionirjev in mladincev. Uvod v pomembno svečanost je bil že v četrtek, ko so v celjskem mestnem muzeju odprli razstavo mladinske glasbene literature in dejavnosti mladinskih zborov.

V petek je v dvorani Narodnega doma zazvenela pesem dvanajstih domutacijskih pevskih zborov iz Ljubljane, Krškega, Idrije, Sežane, Gornje Radgone, Kamnika, Kranja, Maribora, Šmarja pri Jelšah in Celja. Drugi dan so se zvrstili mladi inpevci in pevke ženskih in mešanih mladinskih — pomutacijskih — zborov iz Kopra, Idrije, Ljubljane, Kranja, Maribora in Celja. Spored vseh zborov je zajemal pesmi naših domačih skladateljev, priredbe narodnih pesmi, po izboru je bil zahteven, pester in kvaliteten. Tretji dan je bila revija zamejskih, manjšinskih in jugoslovanskih zborov, na kateri sta zastopala Slovenijo najboljša z republiškega srečanja v prvih dveh dneh. Tako so tretji dan razen zborov iz Ljubljane in Celja nastopili še zbori iz Nabrežine, iz Železne kaple na Koroškem, italijanski zbor iz Pirana in Rovinja ter otroški in mladinski zbori iz Zagreba, Titograda, Sarajeva in Prizrena.

Poleg številnih mladih pevcev so se v Celju srečali tudi glasbeni pedagogi in zborovodje, ki so na skupnem posvetovanju razpravljali o svoji dejavnosti, o dosedanjih uspehih in pomanjkljivostih. Njihovi sklepi bodo pomenili prelomnico z današnjo ozkostjo v medrepubliškem sodelovanju in vsebujejo temeljito analizo današnje mladinske literature in glasbenega življenja. Verjetno bo posledica tega posvetovanja temeljita reorganizacija glasbene vzgoje na osnovnih šolah, na učiteljiščih, v višjih pedagoških ter nižjih in srednjih glasbenih šolah.

Med predstavniki našega koprskega okraja sta se posebno lepo uveljavila zbor osnovne šole iz Sežane pod vodstvom Majde Hauptmanove in ženski mladinski zbor koprskega učiteljišča pod vodstvom Mirana Hasla. Prvega so prišteli med najboljše v A kategoriji domutacijskih zborov, drugega pa med najboljše v kategoriji B pomutacijskih zborov. Tovariša Hasla smo naprosili za kratko izjavo o vtisih s celjskega festivala:

Po njegovem je Celje idealno mesto za tovrstne festivale. Izredno razumevajoče sodelovanje vseh političnih, gospodarskih in kulturnih forumov daje temu še posebno obeležje. Obisk na prireditvah in topel sprejem pri občinstvu je verjetno edinstven. Potem pa je še tu gostoljubnost Celjanov, njihova presenetljiva prijaznost in pripravljenost sprejeti neznane otroke kot svoje najdražje goste. Organizatorji so se izkazali kot posebni gorečneži in požrtvovalni delavci. Zato ni čuda da je bila organizacija brezhibna. Dvorana, ki je sicer čudovita po svoji akustiki, da je v njej pravi užitek peti, je žal premajhna, da bi sprejela vse obiskovalce. Za drugo leto obetajo Celjani, da bodo imeli že novo dvorano s tisoč sedeži. Toda vsi tisti, ki letos niso prišli do sedeža v dvorani, so polnili celjske ulice in poslušali prenos po zvočnikih. Res, Celje bi moralo postati mednarodna arena za srečavanje mladinskih zborov.

Naši zbori, je rekel tovariš Hasl, so se zelo dobro odrezali. Sežančani so imeli izreden uspeh, želi dolgotrajno ploskanje in burne ovacije, res pa je, da so zapeli izredno lepo, precizno in kulturno, in da so pri tem prekašali druge zbore svoje zvrsti. Učiteljiški zbor se je uveljavil zlasti zaradi svojega programa in so ga zato strokovnjaki še posebno pohvalili. Med gosti iz bratskih republik so poslušalce zlasti presenetili mladi pevci iz Zagreba, za katere so uporabljali superlative. Izredno dobri so bili tudi mladinski zbori iz Titograda in Prizrena, ki so zlasti navdušili s svojo šiptarsko pesmijo.

Celjsko srečanje bo vsem udeležencem ostalo v trajnem in najlepšem spominu in zdi se, da bodo slovenske izkušnje začele posnemati tudi druge naše republike.

KULTURNO-ZABAVNA REVIJA V ZAGORJU

Preteklo nedeljo so v Zagorju ob navzočnosti velike množice ljudi, predstavnikov številnih in tudi najvišjih republiških forumov javnega in kulturnega življenja, z velikim zborovanjem in nastopom združenih pevskih zborov in godb iz zasavskih krajev odprli novo stavbo kulturnega doma. To je bil hkrati začetek desetdnevne kulturno-zabavne revije ljubljanskega okraja. Razen Svobod in kulturnoprosvetnih društev bosta nastopila tudi poklicna ansambla ljubljanske Drame in opere. Pester program zabavnih melodij in popevk, lutkovne predstave, vokalne in instrumentalne koncerte in baletne nastope pa bodo izvajali domači ansambli. Na sporedu so še večeri družabnih plesov, zabavni popoldnevi za najmlajše, ob zaključku revije pa še nastopi tujih zabavnih orkestrov in pevcev. K temu je prišteti še spored kulturno-zabavnih filmov, razprave o filmih in dejavnost klubov.

Bojkot v razredu

(Odlomek iz knjige DŽUNGLA V RAZREDU. Izdala založba Mladinska knjiga, prevedel Herbert Grün, opremila Mira Rojec)

EVAN HUNTER

Kolikor je Rick ta dan še poučeval, je to bila skoraj natančna ponovitev dogodkov v petem letniku. Seveda ni mogel izvedeti, če je Miller zorganiziral tudi ta molk v obeh sedmih letnikih. Mogoče ga je, mogoče so pa tudi fantje kar sami od sebe potuhtali to taktiko.

Vsekakor so molčali. Molčali so kot smrt. Prostovoljno ničesar niso naredili. Če je katerega osebno poklical, je fant odgovarjal jedrnato in trmasto. Venomer je moral sam skrbeti za žogo in prav nič mu niso pomagali, da bi jo še sami podajali. Kjerkoli so posegli v dejanje, so igrali vedno le v nasprotno smer.

Dal jim je vse, kolikor je zmogel, potem se je lotil pismenih nalog, da bi s tem mogoče raztrgal molk. Molk pa je še vedno molčal in Rick je čutil, kako se v njem vzpenja srd. Zmagoval je le s skrajnim naporom. Četrtek tega prvega tedna na Severni obrtni mu je dal nauk, da je velikanski razloček med rednim šolskim razredom pa razredom, ki te bojkotira.

Ko je bilo dneva konec, je bil čepetavo nervozen kot nasoljena žaba. Zbral je knjige in papirje in jih ihtasto stlačil v aktovko. Potem je šel k omarici na koncu sobe, vzel iz nje površnik in si ga zavihtel čez laket. Ko je že zapuščal sobo, je opazil, da so vsa okna odprta. Jezno je odložil aktovko in površnik na katedru, obšel sobo in pozaprl vsa okna. Pomagal si je z dolgim drogom za zaviranje in odpiranje in je skoraj razbil šipo. Drog je spet odložil v kotu, znova pobral aktovko in površnik, zaklenil vrata sobe 206 in se odpravil v glavno pisarno.

Ko je prišel tja, je stala zraven registrirne ure Louis Hammond. Vtaknila je bila ravno kontrolni karton v napravo, si ga zaznamovala in ga nato spravila v ustrezni predalček stojala zraven ure. Obrnila se je in opazila Ricka.

»O, hello,« je rekla.

»Hello,« je rekel Rick odrezavo. Ni hotel namenoma biti robat, a v mislih mu je strašil Miller in premišljeval je, kako so dijaki ravnali z njim, a kakšna je bila v vsej tej vrsti dogodkov vloga Loise Hammondove, tega si sam ni znal natanko preračunati.

Zdaj se je smehljala. In bleda barva črtala je bila skoraj temna na tem nežnem obrazu. Čedne zobe ima, je opazil Rick, da te laže z njimi požrem, babica. Okoli oči in čutnih ust so se ji kazale poteze utrujenosti, in iznenada se je zmislil, kakšen pekel neki šele ona preživlja — ta misel pa ga je nekoliko omehčala.

»Rada... rada bi se vam bila že zahvalila,« je rekla s tihim glasom. Za hip je povesila oči, potem jih je spet obrnila proti njemu z vzgibom, ki naj bi usmeril vanj vso moč temnega pogleda. Opazil je to. Pomislil je, kdo ve, ali je taka spreneveda ali je tako plaha, pa je le presodil, da ni taka. Podoba je bila, da jo obdaja aura nedolžnosti, naivnosti, očitno v nasprotju z izrazito ženskim telesom pod ohlapno ukrojeno obleko. Hipoma se je ovedel, da si je prav tako malo želela tisti poskus posilstva, kot si ga sam ni želel. Zato se je nasmehnil.

»Menda sva se kar zgrešila,« je rekel. »Prvi teden je lahko hudirjevo poln posla.«

»Res je,« je rekla. Potisnila si je spodnjo ustnico med zobe, jo malce oglodala, potem jo je spet izpustila. »Torej, ko sem vas le ujela... hvala.«

»Zdaj, ko ste me le ujeli,« je rekel, »ste dobrodošli.«

Lois Hammond se je obotavljala. »Upam... upam, da vam ta reč ni povzročila kakih težav. Z dijaki, mislim. Neljubo bi mi bilo, če bi morala misliti...«

»Ne,« se je hitro zlagal. »Kvečjemu koristilo mi je. Slavna osebnost sem postal.«

»To je pa dobro,« je rekla v zadregi.

»Pa... vi?«

»Oh, kar lepo gre,« je rekla. »Dva letnika starih bajt imam pa dva letnika brucov. Razredničarka sem pri starih. Vsi bi radi diplomirali, veste, pa menda jih je strah tega, kar se je zgodilo Murrayju. Doslej še nisem doživela nadlog. Bruci pa, jasno... torej, ti se še natanko ne zavedajo.« Pomenljivo se je nasmehniha in rekla: »Se pravi, ti so pravzaprav še majhni dečki.«

»Razumem,« je rekel Rick.

»Zato niti ni bilo napak. Skrbelo me je le, da bi si vi utegnili nakopati tegobe. Nemirna sem bila že zato.«

»Nak,« je rekel Rick z izumetničeno lahkotnostjo, »nobenih tegob.«

»Torej, to me pa prav iskreno veseli. In resnično hvala, sama ne vem, kaj je obsedlo tega fanta. Kratko in malo...« Skomignila je, ko da bi iskreno ne mogla razumeti, kaj mu je bilo neki izzvalo poželenje.

Rick se je nasmehnil in rekel: »Torej, jutri bo petek. Bi rekel, da bo najhujše za nami, kakor hitro mine ta prvi teden.«

»Upam,« je rekla. Vzdihnila je. »Menda bom kako proslavila konec tega prvega tedna.«

»Dobro se imejte,« je rekel Rick in se še vedno smehljal.

»Zdaj pa moram brž,« je rekla. Ponudila mu je roko, in ko jo je Rick vzel v svojo, je stisnila prste. »Še enkrat hvala. Najlepša hvala.«

»Ni vredno besede,« je odgovoril Rick.

»Zbogom.«

Pokimal je in gledal za njo, ko je odhajala iz pisarne. Ko je ni bilo več, je vzel iz predalčka svoj kontrolni karton, ga vtaknil v registrirno uro in ga zaznamoval.

Bilo je pet minut čez četrto uro. Bil je truden in je že komaj čakal, da pride domov.

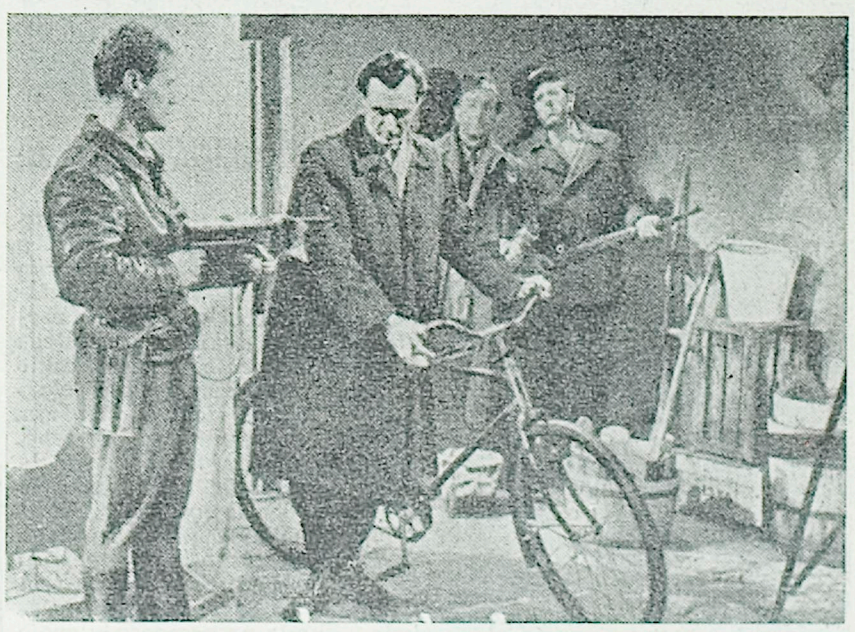

Režiser Jane Kavčič je končal snemanje filma AKCIJA za podjetje Triglavfilm iz Ljubljane. Film govori o herojstvu partizanov med vojno, o tisti znani akciji, ko je peščica partizanov vdrla v zloglasni celjski zapor — znan pod imenom »Stari pisker« — osvobodila številne jetnike, ki jih je čakala smrt na dvorišču »Starega piskra« ali transport v zloglasna koncentracijska taborišča. Scenarist filma je naš znani mladi književnik Marijan Rožanc, med sodelujočimi igralci pa srečamo samo znana imena: Stane Potokar, Nikola Popović, Lojze Rozman, Branko Pleša, Jožko Lukeš, Milan Srdoč, Drago Makuc, Arnold Tovornik, Silvij Kobal, Janez Albreht, Maks Bajc, Leopold Bibič, Kristijan Muck, Aleksander Valič in drugi. — Na sliki: prizor iz filma »Akcija«

OKROG NAŠIH VZGOJNIH PROBLEMOV: REJNIKI IN REJENCI

ČRNI BISERI NA KRASU

Že zdavnaj so za nami tista težka prva leta po končani vojni, ko je bilo treba na hitro preskrbeti na sto tisoče vojnih sirot, otrok padlih borcev in žrtev fašizma. Domovi, ki so se danes izoblikovali v naši miselnosti kot »nujno zlo«, so bili takrat edina možna in tudi najboljša rešitev. Tisti otroci so danes že malone odrasli, skoraj so končali šolanje in jim tovrstna vzgoja in skrb ni več potrebna.

Toda na njihovo mesto so prišli drugi otroci. Vedno novi socialni problemi na terenu in otroci kot njihova posledica, ne več toliko sirote brez staršev, ampak sinovi in hčere socialno ali moralno problematičnih družin. Vsako leto jih je več, ne iščejo več samo hrano in streho nad glavo, potrebujejo še topel dom in prijazno besedo, neposredno življenje okoli sebe. Zdaj ne rečemo več: kakorkoli in kjerkoli. Čas nas je marsikaj naučil. To spoznanje bi lahko strnili v jedrnato ugotovitev:

Pri otroku je vpliv družine odločilen

in nikdar ne mislite, da se otroci v tem razlikujejo. Vsi to potrebujejo.

V vseh povojnih letih je naša družba skrbela za vse naše otroke. Na različne načine. Menjale so se oblike in mnenja o najboljši obliki te skrbi, dolgoletne izkušnje so regulirale načine, vedno pa je bila ta skrb zapisana na praporu naših najboljših hotenj. O teh vprašanjih so razpravljali številni socialni in drugi delavci in zanimivo je, da so skoraj povsod prišli do podobnih zaključkov in da je to praksa pozneje vedno bolj potrjevala. Tako je n. pr. ljudska skupščina na Hrvaškem konec lanskega leta že celo izglasovala zakon o preskrbi otrok v družinah in pravijo, da so ta zakon pripravljali leto in pol. Bil je posledica izkušenj številnih forumov in organizacij, ki se ukvarjajo z zaščito otrok. Namen zakona je, naj otroci, ki so po nesreči ostali brez staršev ali so v svojem naravnem okolju kakorkoli ogroženi, ne bi bili prikrajšani pri intelektualni, poklicni in fizični vzgoji, postanejo naj normalne osebnosti kot vsi drugi. To so tudi predvidene dolžnosti družine, ki vzame otroka v rejo in dolžnosti organov socialnega varstva.

Dilemo — dom ali družina — je pri nas najprej začela reševati izolska občina, potem sta ji sledili še ostali dve obalni občini, Piran in Koper. Vse tri občine so našle idealno možnost za uresničenje svojih teženj: tradicijo rejništva v kraških vaseh. Ali pa je bila prav ta človekoljubna pripravljenost Kraševcev pobuda za tako rešitev? Važno je samo to:

Čimprej ven iz domov

To ni neka naša specifična ugotovitev. Danes na splošno prevladuje mnenje, naj bi bili domovi samo kratke prehodne postaje. Potem pa z otrokom čimprej v družino, po možnosti še preden dopolni prvo leto starosti, v naravno, življenjsko okolje, kjer ga bodo imeli za svojega, kjer se bo navadil na delo, dolžnosti in samostojnost, kjer bodo pazili na njegovo zdravje, moralno in fizično vzgojo. Vsi poskusi primerjanja otrok v domu, ali tistih, ki so reji pri dobrih družinah, so odločno govorili v prid družinski vzgoji. Seveda s tem še ni rečeno, da lahko zdaj vse domove zapremo, da jih ne potrebujemo več. So izjeme, posebne in redke sicer, toda ne moremo jih zanikati, so tudi otroci, ki potrebujejo domsko vzgojo. Razumljivo je, da morajo imeti družine, ki jim družba zaupa vzgojo problematičnih otrok — kar ni lahka naloga — prav posebne kvalitete, na drugi strani pa lahko vsak laik razume, da je laže vzgajati enega ali dva otroka, pa četudi nisi ne vem kako odličen vzgojitelj, kot pa 50 ali 80 otrok, pa tudi če si poklicen pedagog.

Na Krasu se veliko družin odloči za rejništvo

To je zanimiv pojav in mogoče se bo kdaj našel kak psiholog, ki si bo izbral to temo za diplomsko nalogo. Zelo bo hvaležna. Odveč bi bilo v okviru tega članka opisovati znane in cenjene lastnosti Kraševcev, ki prihajajo prav pri rejništvu še posebno do izraza. Za nas je samo važna ugotovitev, da so take družine na Krasu številne (obalne občine niti nimajo dovolj otrok, da bi ugodile vsem željam) in da se otroci pri teh družinah že v najkrajšem času vidno popravijo, fizično, moralno in v šoli.

Preteklo nedeljo sem s predstavniki izolske občine, ki ima na Krasu 21 rejencev, obiskala nekatere vasi — Brje, Gorjansko, Komen, Temnico, Sveto, Kostanjevico. Na novih domovih mladih rejencev, doma iz Izole, smo se prepričali o njihovem napredku, težavah in uspehih. V kratko odmerjenem času ni bilo mogoče obiskati vseh, vendar pa so se vsi, rejniki in rejenci, zbrali na skupnem sestanku v Kostanjevici, kjer so izmenjali svoje izkušnje in mnenja, se dogovorili za čimplodnejše sodelovanje za dosego skupnega cilja. Sestanku so prisostvovali tudi pedagoški delavci osnovnih šol iz Temnice, Svetega in Kostanjevice, kamor hodijo rejenci v šolo in predstavniki lokalnih oblastnih in družbenih organizacij.

Predstavnika Izole, predsednik občinskega ljudskega odbora tovariš Srečko Vičič in predsednica občinskega sveta za socialno skrbstvo tovarišica Ema Stepančič, sta se lahko prepričala, da sta otroke, ki jima jih je zaupala družba, posredovala v dobre roke in da je njihova pot pravilna. Drobne težave in semintja še kak problem ne more spremeniti tega vtisa. Otroci so nas vse še prav posebno prijetno presenetili s kratkim nastopom, petjem in deklamacijami v dvorani zadružnega doma v Kostanjevici. Razen rejencev je nastopal še pevski zbor domače osnovne šole in moški pevski zbor.

Bilo je prisrčno doživetje, ki ga je v prijateljskem vzdušju dopolnila še skupna zakuska ob kraškem pršutu in teranu. Izginila je rezerviranost, jeziki so se razvezali, odrasli so izmenjali misli in razčistili nekatera vprašanja. Otroci pa so se veselo raztepli po dvorišču, niso bili več tisti sramežljivi in molčeči, ki smo jih presenetili na domu in so se v zadregi obračali v stran.

— Bi se rad vrnil v Izolo? — Ne.

— Kje je lepše, tu ali v Izoli? — Tukaj.

Niti eden ni odgovoril drugače.

Poslavljali smo se dolgo. Ne formalno vljudno kot slučajni znanci, s prijateljskim, dolgim stiskom roke in poljubom kot sorodniki. Otroci so hvaležni za vsako prijazno besedo in dobro misel. Posebno tisti, ki so pogrešali ljubečo skrb staršev.

Tu sem se še prav posebno prepričala, da

vloga socialnih delavcev

ni samo pisanje kartončkov in administracije. Tovarišico Emo kličejo vsi ti otroci »teta«, dobro jo poznajo in imajo zelo radi. Večkrat jih obišče, skupaj z drugim socialnim delavcem iz Izole tovarišem Furlanom, ki je bil tokrat žal zadržan. Dobro poznata družine na Krasu, pa tudi svoje male varovance in vsi jima zaupajo. Tudi družba jima zaupa. Odgovorna naloga je presaditi otroka iz enega okolja v popolnoma drugačno, ga izročiti tujemu človeku, ki naj mu nadomešča starše in njihovo ljubečo skrb.

Kontrola: tovariška, koristna, sistematična

Tudi to je naloga skrbstvenih organov. Ne zato, ker rejnikom ne bi zaupali, ampak njim in otrokom v pomoč. Tu so še pedagoški delavci in šolski problemi. Tudi učitelji navadno nimajo lahke naloge, kajti otroci, ki jim včasih, v skrajni nuji, tudi takole med letom kanejo v razred, niso vzorni učenci. Zato se najdejo pedagogi, ki to še prav posebno razumejo in se potrudijo, delajo s temi otroki posamezno in končno napravijo iz njih dobre učence. Skromen znak razumevanja in upoštevanja njihovega požrtvovalnega dela so bile knjige, darilo izolskih skrbnikov.

Bežne misli za zaključek

Kaj vse bi človek napisal, če bi hotel ujeti na papir vse misli, ki se porajajo ob takih srečanjih. Ko smo brzeli proti Kopru in smo srečavali svoje znance, kako se peš, na motorjih ali kolesehi vračajo na domove, so nam veselo mahali in z njihovih ustnic je bilo še vedno razbrati pričakujoče: Pej, nas boste še obiskali?

Takrat sem se spomnila jugoslovanskega mladinskega filma »Črni biseri«. Naši črni biseri so prišli na Kras in tam dobivajo svetlejše, nekateri že kar bleščečo barvo. Rade volje pustijo, da jim ljubeča roka strga črno skorjo, ki jo je naložila ulica, zapuščenost, nerazumevanje, lakota in stranpota.

Ni važno, kako jim je bilo ime in kaj vse so že počeli, kako so živeli, kam so zabredli in kaj zagrešili. Mogoče bi bilo celo bolje, da tega ne bi nihče razen rejnika, učitelja in seveda socialnega delavca, kdajkoli zvedel. Otrok bi prišel v novo okolje brez sramotnega pečata na prvih straneh življenjske zgodbe. Laže bi mu bilo in marsikateri bi se prej spremenil. O tem bo prav gotovo še veljalo premisliti. Morda še to, da je to lahko še prav posebno in hvaležno torišče dela ženskih društev in zveze zadružnic na terenu. In še in še.

Naj bo kakorkoli. Preteklost ni več važna. Za nas velja to, kar so ti otroci danes in kar obetajo postati jutri. Kajti prav vsi so NAŠI OTROCI.

Z. L.

MARGARETA HASKIČ
kovinarka v podjetju LIV v Postojni

NAŠ RAZGOVOR V JUBILEJNEM LETU

Žena-kovinarka v Postojni

MARGARETA HASKIČ, 33-letna kovinarka v podjetju LIV v Postojni, se najbrž ne bi odločila za ta poklic, če se že v nežni mladostni dobi ne bi spoprijela z vsemi težavami takratnega malega človeka. Življenje jo je prekalilo in ne govorijo zaman, da je Margareta, ki dela sicer za stružnim strojem, prekosila samo sebe. Svojim moškim kolegom je že večkrat dokazala, kako važna je v tem poklicu urnost in spretnost — dve značilni lastnosti ženskega sveta. Svojega moškega predhodnika, ki je delal pred njo na tem stroju, je bojda že zdavnaj posekala — ne le po preseganju svoje delovne obveznosti, ampak tudi po kvaliteti izdelkov. Sama pravi:

— Zares ne vidim razloga, da celo med ženami prevladuje mnenje o izrazito »moških« poklicih. Niso redki primeri, da dekleta kljub veselju do takih poklicev ne morejo premagati zastarelega naziranja o manjvrednosti ženske, potem pa so v svojem »ženskem« poklicu vse življenje nesrečne. Tudi se hudirjevo motijo, če menijo, da bodo zaradi tega manj privlačne za moški svet...

Na roki razborite kovinarke pa sem opazil poročni prstan. Vsekakor dovolj tehten razlog za novo vprašanje: — Vi zaradi svojega poklica očitno niste bili prikrajšani za zakonski stan. Imate torej družino?

Pa je Margareta, namesto sentimentalnega razglabljanja o svojem družinskem gnezdu zarobantila: — E, da, kar šest nas je, tako da sem ob pranju, kuhanju in pospravljanju stanovanja že precej spremenila svoje nazore o sladkostih zakona. No, saj bi še vse šlo, če bi le lahko mehanizirala svoje gospodinjstvo in če otroci, in to kar štirje, ne bi bili tako zahtevni. Sicer pa imam v načrtu, da bom svoje primitivno gospodinjstvo že v bližnji prihodnosti modernizirala...

— Torej vam mož pri domačih poslih nič ne pomaga?

— Menim, da to vprašanje ni za javnost, je dvoumno odgovorila mlada žena.

— Kateri domači posel pa vam dela največ preglavic?

Tovarišica Margareta je odgovorila brez razmišljanja: — Vse največje tegobe mojega gospodinjskega dela sem vam že naštela, toda kuhanje, okrog tega se največ prejezim. V podjetju dobivamo sicer bogate malice za majhen denar, toda otroci so doma na »celi košti«. Menim, da bi podjetja morala misliti na te težave večine zaposlenih žena, zato naj bi v svojih obratih družbene prehrane (teh je žal še mnogo premalo!) — omogočili tudi prehrano za ostale člane družine. To je po mojem tudi glavna ovira za številne zaposlene žene, da se ne morejo docela uveljaviti na področju družbenega in političnega življenja.

— Katere so po vašem mnenju največje pridobitve naše žene v povojnem življenju?

— Prav to — enakopravnost in dostop v vsak poklic smatram za največjo pridobitev našega časa.

(bb)

Model temne obleke, ki ima vse značilnosti letošnjih modnih zahtev: kratka kimono rokava, štiri velike bele gumbe in ne preširok pas

Model poletne obleke za vsakdanjo uporabo in kopanje

Dan krvodajalcev tudi v Kopru

Občinski odbor Rdečega križa Koper je sklenil, da bo v Kopru 11. junija večja proslava, na kateri bodo odlikovali najbolj požrtvovalne krvodajalce. Pred tem — 4. junija — pa bo v mali dvorani koprskega gledališča predaval profesor Franc Demšar, član glavnega odbora Rdečega križa Slovenije, o zgodovini Rdečega križa in ženevski konvenciji.

Nove revije

BOREC, ŠTEV. 5

Iz vsebine:

Jugoslavija (Mira Alečković); Kapitulacija (Heydecker-Leeb); Naša velika pomlad; »Vrnite mi ime« (France Šušteršič); Sam se je kaznoval (Mile Pavlin); Rojstvo partizanskega eposa »Za svetlimi obzorji« (Mile Pavlin); Moša Pijade v bileškem taborišču (Vinko Blatnik); Po sledovih desanta na Drvar (Mile Pavlin); Naš prvi hidroplan (D. Lekić); »Junkers 56« je strmoglavil; Poizvedbe (M. P.); S Tezna skozi Berlin k partizanom (Mirko Arnuš); Kako je bilo z razkrojem Wehrmannschafta na Gorenjskem (Tone Ferenc); Kaj vse smo doživeli v Iserniji po kapitulaciji Italije (Ivo Marinčič); Okno v svet — Od hladne vojne h koeksistenci (Miran Ogrin); So »krivci« končno oproščeni?; Krvavi ponedeljek v Sharpevillu (Jože Šircelj); Zanimivosti iz minulih vojn — Zakaj so Nemci prodrli do Moskve; Številke o vojnah, njihovih žrtvah in stroških; Mimo naših knjižnih izložb — »Pohod II. grupe odredov na Štajersko« (M. P.); Še nekaj novih knjig; Še ne veste? — Iz naših kinematografov — »Kota 905« (F. Š.); Film o junaku Kočubeju; Akcija — nov slovenski film; »Na obali«; »Iz zapisnika vohuna X« (T. K.); Organizacija Zveze borcev — Tri osrednja vprašanja; Nova možnost za šolanje (M. P.); Graditev stanovanj v Ljubljani; »Topografija NOB« na Gorenjskem; Ne bomo ju pozabili; Kratke novice — Pravna posvetovalnica — Za mlade bralce — Zvezdice so prišle (Ana Brvar); Orglice so naju rešile (Anton Rudi); Srečko.

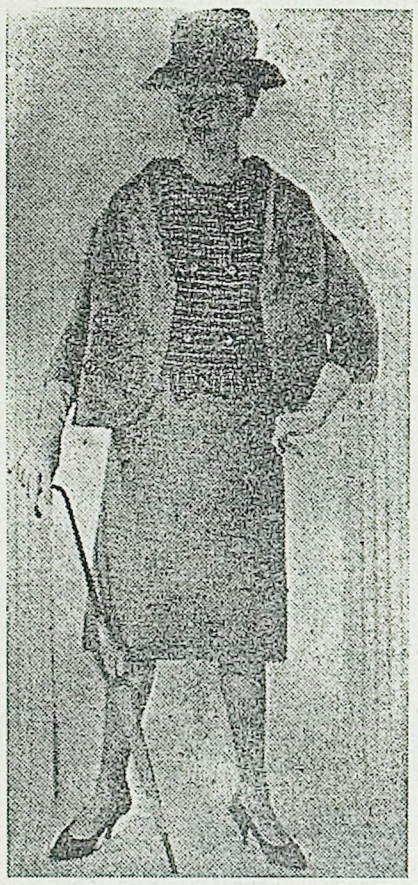

...ga bomo rabili tudi v ...ch, če bo iz popelina ali ...gega tanjšega blaga. Črta... ga bo lepo poživila

ARGO JUHA
EKONOMIČNO! HRANILNO! HITRO! OKUSNO!
KOMBINAT KONZERVNE INDUSTRIJE Delamaris IZOLA

Ob otvoritvi kopališke sezone v Istrskih toplicah

Jugoslavija je po svojih naravnih zdraviliščih ena izmed najbogatejših dežel na svetu. To ne samo po številu, ampak tudi po raznovrstnosti in zdravilnosti termalnih vrelcev. Malo kdo pa ve, da so samo 40 km od Kopra v prijazni in slikoviti dolini reke Mirne pri Buzetu toplice, ki po svoji radioaktivnosti in žveplovsebujoči vodi sodijo med najučinkovitejša zdravilišča v Evropi.

Glavni vrelec ima 123,9 Macheovih enot, drugi manj močan vrelec pa celo 713,8 enot radioaktivnosti. V Evropi sta še samo dva poznana, močnejša vrelca in to Lurisia v Italiji in Jachimov v Čehoslovaški. Naši poznani termalni vrelci, kot so Rimske, Dolenjske in Čateške toplice, dosežejo samo do 10 enot radioaktivnosti. Temperatura vode je ob izviru 31,8 °C.

Razen močne radioaktivnosti pa je voda v teh toplicah poznana, da vsebuje velike količine žvepla. Zaradi teh lastnosti je učinkovita pri zdravljenju kroničnega sklepnega revmatizma, ponavljajočih se nevralgijah in ischialgijah, dalje obolenj ženskih spolnih organov in raznih kožnih obolenjih.

V kabine priteka mineralna voda sama zaradi naravnega pritiska, razen tega pa prihaja v kadi še segreta mineralna voda iz pipe. V vodi leže bolniki 20 minut, nato pa še eno do dve uri v ležalnem prostoru ob izviru mineralne vode vsled vdihovanja radijevih emanacij. K zdravljenju spada tudi pitje mineralne vode.

Po podatkih oddelka za rehabilitacijo kliničnih bolnišnic na Reki so bili v zadnjih letih doseženi lepi uspehi pri zdravljenju revmatičnih bolnikov. Saj v 90 % so se pokazali dobri uspehi, le v 10 % ni bilo opaziti vidnega izboljšanja. Da so bili to lepi uspehi, potrjuje še dejstvo, da so se zdravili v glavnem samo težji kronični bolniki in tudi njih bivanje za časa zdravljenja v na pol porušenih prostorih je bilo vse prej kot udobno.

Istrske toplice so bile poznane že v rimski dobi, pozneje do leta 1600 se jih več ne omenja. Leta 1817 je bilo ponovno urejeno kopališče, - ki pa je bilo v zadnji vojni porušeno. Te toplice niso bile poznane samo istrskemu prebivalstvu, temveč so sem prihajali na zdravljenje bolniki iz Italije, Avstrije, Danske, Holandske in drugih evropskih dežel. Pred nekaj leti so pričeli z obnovitvenimi deli kopaliških zgradb in z razmeroma skromnimi denarnimi sredstvi zopet usposobili toplice, da služijo svojemu namenu.

DR. IVAN KASTELIC

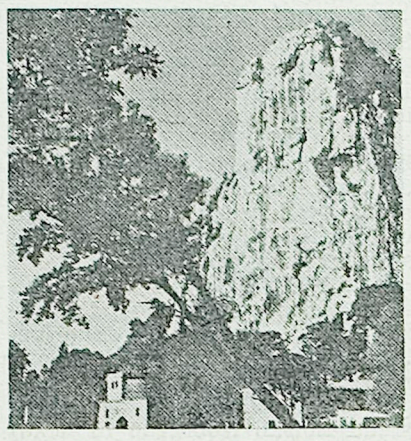

Istrske toplice

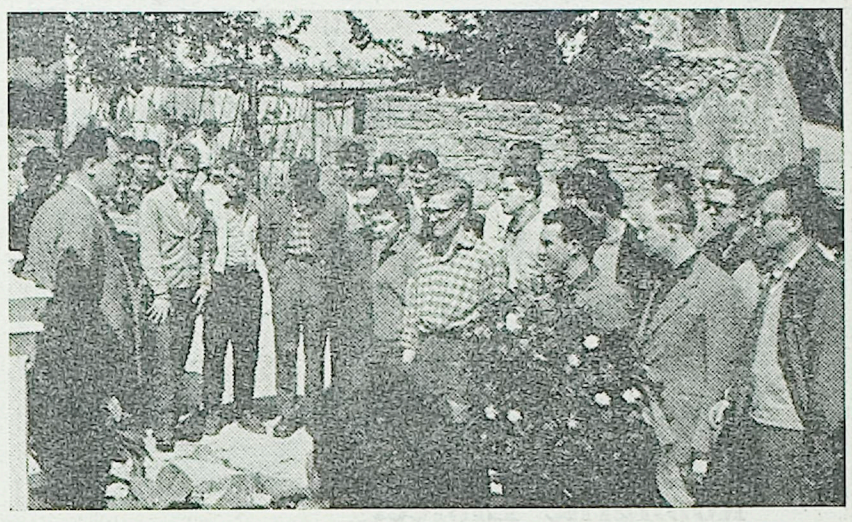

Z letošnjega pohoda primorskih študentov po partizanskih poteh slovenske Istre: sprejem v Dvorih nad Izolo

Nov strelski dom v Piranu

V Piranu so v nedeljo nadvse slovesno izročili svojemu namenu strelski dom, ki bo nosil naziv: »Strelski dom IX. korpusa«. Po otvoritvi so gosti, med katerimi sta bila tudi ljudski poslanec Tone Šturm in predsednik Okrajne strelske zveze Drago Čihak, kot prvi dokazali svoje strelske sposobnosti, nato pa so se pomerila strelska moštva iz Umaga, Izole, Kopra, Portoroža, Buj in Pirana. Prvo mesto so osvojili Izolčani s 401 krogom pred Koprčani, ki so zbrali 389 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Rupel iz Umaga s 87 od 100 možnih krogov, na drugo mesto se je uvrstil Rupnik iz Izole s 85 krogi in na tretje pa Zmago Pižent iz Kopra s 84 krogi. P. Z.

TURISTIČNO OLEPŠEVALNO DRUŠVO KOPER

vabi vse svoje člane in tiste, ki se zavedajo velikega pomena turizma za naše ozemlje, na

OBČNI ZBOR

ki bo v torek, dne 31. maja ob 20. uri v sejni dvorani Občinskega ljudskega odbora v Kopru.

Upravni odbor

BRALCE POZDRAVLJAJO S CESTE BRATSTVA IN ENOTNOSTI

brigadirji in brigadirke iz Kopra

Brigada »Franceta Rozmana-Staneta«, kateri pripadamo tudi mi, je dobila v drugi dekadi prehodno zastavico glavnega štaba MDB. S tem smo se nekako uvrstili med tri najboljše udarne enote vzdolž vse trase avtoceste »Bratstva in enotnosti«. Tega nismo presegli le zaradi preseganja normiranega dela, marveč tudi zaradi splošne vestnosti in ureditve.

Naš bivak je urejen tako mično, da si ga razne delegacije, ki nas obiščejo, vselej pazljiveje ogledajo. Radi pridejo k nam, »da vide Slovence«. V gosteh pa imamo pogostokrat zabavne skupine, ki nastopajo z zabavnimi programi. V takšnem okolju človek kar nekam pozablja na domotožje in kar pozabljamo na čas, ki mineva.

Organizirane imamo razne tečaje. Naši fantje se precej razumejo na motorje in pomagajo glavnemu instruktorju pri manjših popravilih na »Tomosih«.

Med nami je tudi požrtvovalni Koprčan Marijan Žerjal. Prav tako imamo radi strogega komandanta Karla Vončino.

Ostalim koprskim mladincem je lahko žal, da se niso priključili naši skupini. Adelija Babič

BERITE IN ŠIRITE SLOVENSKI JADRAN

NAŠ DOMAČI FELJTONČEK

GREMO V MESTO ZA MEJO

Domačini iz obmejnega pasu tam okoli Kozine hodijo ali se vozijo »v mesto«, »forešti« pa v Trst. Vseeno, vožnjo plačujejo enako in smo glede tega enakopravni.

Avtobus nabit. Šofer Toni, ves pôten, prigovarja v gnečo:

»Usedite se! Zakaj se ne usedeste?«

»Kam naj se usedemo?« zažvrgole potnice, ki stojijo druga ob drugi kakor zobotrebci.

»Na vzhodno plat telesca! Malo »spešta« se človek, ma ni hudega,« se šali Toni.

»Ali ‚Slavnik' nima še manjšega avtobusa za dušenje potnikov?« skrbi suhljato lepotico, ki lovi ravnotežje med dvema sopotnikoma.

»Jèma, ma zakaj vas je — pr streli — tulku?« je po naše zgovoren šegavi šofer.

»Danes so nekateri dobili plačo,« razloži nekdo.

Zadišalo je po šmarnicah. Mlada, lahkokrila potnica je izdrla iz velikega šopka pest vonjavega cvetja in ga vtaknila v stožčast tulec pred šoferjem. V tulcu so samevale tri ponarejene vrtnice brez duha in življenja.

Kdo ve, ali so šmarnice tudi komercialni artikel, sem ugibal, vprašati pa nisem hotel.

Tako tja grede.

O, in nazaj grede!

Namehurjene »borše«, »Upim« paketi in drugačni. Moja soseda preizkuša trobento iz plastične mase. »Teta sem mu in mulo ne da mira. Kadar grem v mesto, on vedno: teta, ali bo trobenta?« se nekako opravičuje, da ne bi kdo mislil, da je sama tako otročja. Celo vodovodne cevi peljemo. Nekdo jih je iznajdljivo položil kar po sredi avtobusa. Vsi smo hodili po njih, pa še zastokale niso.

»Za sto dinarjev dajejo osemdeset lir. Se ne splača. Meso in maslo težko oddaš po pametni ceni. Neseš deset jajc, v avtobusu ti »zmastijo« štiri in si zopet tam, kjer si bil. V meso ti Tržačani zatikajo nosove. Kaj hočete, vroče postaja. Masla brez ‚kraškega cveta' ne vzamejo. Nekateri zbirajo etiketirani papir sežanske mlekarne in zavijajo domače maslo vanj. Znajti se moraš!« računa in razlaga izkušena »nona«, ki vestno izkorišča propustnico štirikrat na mesec.

Že lani so dopolnile »slovensko narodno nošo« tržaške »bunde«, zdaj pa še šumeči »nylon plašči«. Tržačani eno in drugo opuščajo, mi pa vneto praznimo njihove zaloge te robe. Takšni smo pač.

Na carini se razodene, kaj smo kupili in koliko denarja se znebili. Od limon in pomaranč, do pisane galanterijske šare. Večinoma cenena sejmska roba, ki ni podvržena carini. Kar imaš novega na sebi, carina velikodušno prezre.

Po carinskem pregledu se zbašemo zopet za Tonijev hrbet in avtobus odrine proti Kozini.

»Pomislite, carinarka mi je napisala v propustnico, da sem izkoristila 3000 dinarjev, pa sem za vse skupaj dala le 1500 lir. Škandal!« se na glas jezi črnolaska z blestečo brošo pod vratom.

»Tudi meni je vse pretaknila in me kresnila za ravno toliko,« dodaja druga.

»Bo že zvedela, kar ji gre,« je grozila tretja tjavendan. Naposled umolknejo in se umirijo. Nemara v sebi računajo, če le niso pustile v Trstu najmanj toliko, kolikor je ocenila carinska uslužbenka...

Jaša

PARTIZANSKI POHOD ŠTUDENTOV KOPRSKEGA OKRAJA PO SLOVENSKI ISTRI

Pridite še in pogosteje!

Hladno ljubljansko jutro v sredo. Raznobarvna popotna ropotija 30 študentov izginja v avtobus, ki gre v Koper. Uvod v partizanski pohod študentov koprskega okraja po Slovenski Istri z brzino 60—80 km na uro je bil normalni potniški pregled vozovnic, pričkanje za rezervacije ter počasno jutranje ogrevanje ob šalah in pesmih.

V Kopru je toplo. Na začetku pohoda smo. Kratko pretegovanje po obali. Pozdrav predstavnikov oblasti in organizacij ZB in že izginjajo naši zadnji kilometri na avtobusu. V dopoldnevu, ki postaja vroč, smo v Kortah. Čakajo nas šolski otroci s cvetjem, dobrodošlice krajevnih organizacij, prisrčne besede, domač sprejem. Čakajo nas vijugaste istrske poti, vasice na vrheh, čakajo nas srečanja z domačimi ljudmi; srečanje z zemljo, razpokano od letošnje suše, zdaj skrbno obdelano, zdaj zanemarjeno, čaka nas štiridnevni pohod.

Prvi venec je ostal v Dvorih nad Izolo v spomin padlim. Prizor iz Dvorov se bo ponavljal vse štiri dni: pionirji s cvetjem, predstavniki vaških organizacij z dobrodošlico, žalostinke za njimi, ki so padli, venec in nato udarna partizanska pesem, ki bo desetkrat in desetkrat donela vsak dan od vasi do vasi.

Postanek v Strunjanu je bil bežen in kratek, pa lep. Avtobus drvi dalje do svoje zadnje postaje v Sečovljah. Tu pa nas visoki rudniški stolp izzove, da si ogledamo rudnik ob prijazni razlagi. Mimogrede gremo še do solin, kjer se pričenja letina soli. Malce izletniški uvod je končan. Bel prah ne bo več ostajal za nami, ampak se bo nabiral na naših čevljih. Sreča je, da smo dobili za polovico poti svojo »komoro«, avto koprskega radia, ki nas je olajšal za vse torbe in nahrbtnike.

Kdo bi se ne ustavil pri mladih brigadirjih v Ravnah, ki pridno urejajo svoj šolski vrt, dozidujejo šolo, kopljejo zemljo, mešajo pesek in ponosno razkazujejo, kar vse so že zmogli.

Kolona hiti ob Dragonji dalje. Nikomur ni žal, če za hip postanemo, da Bažec dokaže najboljšo kvaliteto istrskega vina. Vemo, da je vredno spoštovanja in da bi bil greh, če bi ga neprizadeto pustili.

Nova vas — dobrodošlica, venec, žalostinke, cvetje, pionirji, partizanska pesem, ki zadoni spontano... Prizor je kljub ponavljanju v vsaki vasi novo, prijetno doživetje.

Kdo bi veselo ne zavriskal in zapel do Koštabone, če ga čakajo prijazni ljudje z dobrodošlico in z zajetno pletenko. Ob kozarcu vina, ki bi ga še mrtvi pili, ob klepetu z ljudmi zazveni v rokah naših koscev kosa med deteljo. Priložnost se pač izkoristi, moči ne manjka.

Zvečer je zapela harmonika v Šmarju. Nekam pozen kulturni večer je kljub delavniku privabil hvaležne poslušalce. Nihče se ni branil plesa in zadnji fantovski vrisk je utihnil šele globoko sredi noči — prve noči na pohodu. Razgled s Pomjana je čudovit. Še in še potujejo oči proti Kopru, proti Tomosu in proti morju. Komemoracija pri spomeniku privabi solze v oči domačinov. Spomin na preteklost je težak in boleč.

Klanec do Laborja temeljito ugreje vso kolono, zadihano se spuščamo v ozko in strmo grapo do Frenkovega bunkerja. Žalostinka se izgublja v grapo, ki mu je prinesla smrt in trajen spomin.

Spontano je zadonela pesem za pesmijo v Borštu. Kdo bi ne pel med domačimi ljudmi, ki so nam pripravili paštašuto, kakršne študentovska menza nikoli ne zmore. Človek bi kar ostal, pa nas terja pot zase. Med kolovozi, po stezah, v hrib, v grapo do Trušk, Zobavelj in Popetr do Gračišča.

Skok do Kubeda v večernem hladu je prijeten. Doživeli smo najbolj spontan sprejem na naši poti. Za naš prihod niso vedeli in nihče nas ni pričakoval, a sta nas dva domačina opravičevaje se za svojo vas povabila, da spoznamo, kaj daje njihova trta. Prišlo je od srca in kdo bi zato ne zapel še in še? Večer in proslava v Gračišču se je sprevrgla v partizanski miting. Partizanska pesem se je spontano oglasila in sredi plesa zajela dvorano, zapelo jo je mlado in staro, zavrtelo se je kolo po dvorani — kakor na partizanskih mitingih.

Jutranji pohod čez hrib v Hrastovlje je bil močno portizanski. Kolona, ki jo je komora zapustila, je po ozki, strmi stezi prodirala do Hrastovelj. Marsikdo se je prvič znašel pred kulturnim bogastvom hrastoveljske cerkve, ki privablja vse več in več obiskovalcev.

Nepozabno smo »napadli« Podpeč. Mimogrede smo ubrali »krajšo« pot in se znašli na pravih kozjih stezah, po katerih smo skoro brez pljuč prilezli v vas.

(Nadaljevanje in konec prih.)

Maks Smrdel

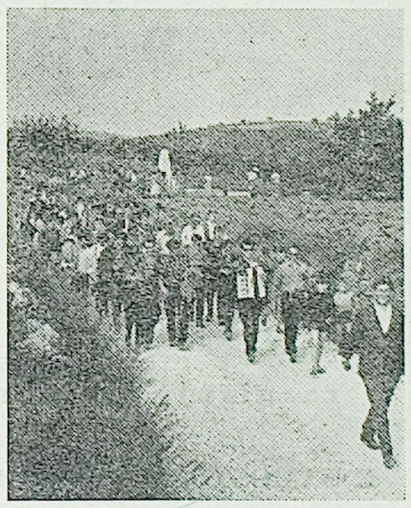

»Hej brigade, hitite...« v Novi vasi

Borbena pesem iz mladih grl primorskih študentov med pohodom po partizanskih poteh naše Istre

JADRAN - export. import - SEŽANA

KOBILARNA LIPICA

Vas vabi na

proslavo 380. obletnice obstoja kobilarne Lipice,

ki bo dne 5. junija 1960 v Lipici

s športnim tekmovanjem vseh konjeniških klubov Jugoslavije z naslednjim sporedom:

skakanje čez prepone,

dresurno jahanje,

olimpijski program,

vprežne vožnje

Po reviji prosta zabava v prostorih gostišča v Lipici - Avtobus bo vozil udeležence proslave z bloka v Sežani v Lipico

OBVESTILO

Tiskarna Primorskega tiska Koper sporoča vsem svojim cenjenim naročnikom, da bo sprejemala naročila od 1. junija 1960 dalje v novih poslovnih prostorih na Markovi cesti (Bonifica).

Perutninarstvo »Kras« Pivka sprejme takoj

AVTOMEHANIKA in ŠOFERJA kategorije C

Plača in delovni pogoji po dogovoru — Ponudbe poslati na upravo podjetja »Kras«, Pivka do 31. maja 1960

POSTOJNSKI ŠPORTNI DROBIŽ

Kros:

Tudi TVD Partizan Postojna je priredil v počastitev Dneva mladosti kros za leto 1960. Krosa se je udeležilo veliko število mladih športnikov, med njimi tudi mladinci Vzgojnega doma iz Planine.

V teku pionirjev je zmagal na progi 500 m Rupnik s časom 1 : 58,0, med pionirkami pa na progi 300 m Urhova s časom 1 : 26,0. Mladinci so tekli na progi 700 m ter je zmagal Peroša s časom 2 : 29,0 pred Kunejem in Dvoršakom.

Najbolj zanimiv je bil tek za člane na progi 1500 m. Prvi je pritekel na cilj Bogataj s časom 8 : 08,0, drugi Milič in tretji Meze. J. Bedrač

NOVE REVIJE

SODOBNA POTA, ŠTEV. 2

Iz vsebine:

Vladko Majhen: Delo Svobod po mariborskem kongresu; **Avgust Vižintin:** Komuna in kulturno življenje; **Vinko Trinkaus:** Kako razviti glasbeno življenje na Slovenskem! **Jože Bogovič:** Sevniški pasteli; **Branko Ružić:** O delu v likovnih sekcijah amaterskih kulturno-umetniških društev; **Ivan Curl:** Nekaj značilnosti organizacije kulturnega življenja na Poljskem; **Vera Štihova:** Slovenske lutke na bochumskem festivalu; **Vinko Trinkaus:** Razgovor z Egonom Kunejem; **Vitko Musek:** Film stopa v dejavnost naših društev.

Delavski svet podjetja

»Splošna trgovska«

export - import

KOPER

razpisuje delovna mesta za:

1. SAMOSTOJNE KOMERCIALISTE ZA ZUNANJO TRGOVINO, EXPORT-IMPORT
2. TAJNICE S PERFEKTNIM ZNANJEM STENODAKTILOGRAFIJE
3. SAMOSTOJNE OBRAČUNSKE REFERENTE, OBRAČUNSKE DEVIZNE REFERENTE, STROJEPISKE, KORESPONDENTKE IN POMOŽNE KNJIGOVODJE
4. SPREJMEMO ABSOLVENTE ekonomske srednje šole na prakso.

Pogoji:

pod 1: fakultetna izobrazba in 2 leti komercialne prakse ali popolna srednja šola in 5 let prakse ali priznana strokovna izobrazba komercialista v trgovini in 8 let komercialne prakse v trgovini.

pod 2 in 3: popolna srednješolska izobrazba in najmanj 2 leti prakse v trgovini oziroma v administraciji ali nepopolna srednješolska izobrazba in 5 let prakse v trgovini oziroma v administraciji. Zaželeno je znanje italijanskega jezika, po možnosti tudi nemškega. Mesečni prejemki po tarifnem pravilniku in dogovoru.

Nastop službe takoj.

Pismene ponudbe z opisom dosedanjih zaposlitev in življenjepisom poslati na upravo podjetja do 20. junija 1960.

Mali oglasi

OB PRIHODU V TRST ne pozabite obiskati dobro znano trgovino **Casa DELL'IMPERMEABILE V ULICI S. NICOLÒ 22.** V njej dobite največjo izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, dežnih plaščev, vse vrste vetrnih jopičev, bund, dežnikov itd. po najnižjih cenah. Zagotavljamo, da boste zadovoljni z nakupom v naši trgovini. Kdor dostavi odrezek tega oglasa, dobi poseben popust.

Komisija za uslužbence pri Mestni hranilnici v Izoli razpisuje na osnovi 33. čl. (1) zakona o javnih uslužbencih naslednja delovna mesta:

1. **RAČUNOVODJE** s petimi leti bančne prakse, od tega vsaj 3 leta prakse v bančnem knjigovodstvu; zaželen izpit za bančnega uslužbenca II. vrste, ali popolna srednješolska izobrazba.
2. **LIKVIDATORJA** s popolno srednješolsko izobrazbo; lahko je začetnik in voljan, da se priuči bančnemu poslovanju v hranilnici.
3. **BLAGAJNIKA** z nepopolno srednješolsko izobrazbo in nekaj leti prakse v blagajniškem ali podobnem poklicu.

Za mesta pod 1. in 2. je hranilnica pripravljena nuditi uslužbencu posojilo v okviru zakonitih določil za gradnjo stanovanja kot razpolagatelj.

Ponudbe vložiti najkasneje do 30. maja 1960 pri Mestni hranilnici v Izoli ali podružnici v Kopru.

Ko pridete v Trst, napravite zanimiv sprehod od avtobusne postaje po ulici Carducci in Ghega do ulice Cellini št. 2. Ne bo Vam žal, kajti tam je znana manufakturna trgovina »MAGAZZINI ALLA STAZIONE« z bogato izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, po zmernih cenah in za vsak okus. Vaša pot bo poplačana, ako obiščete »MAGAZZINI ALLA STAZIONE«, ulica Cellini 2, nekaj korakov od glavne postaje. Kdor pride s propustnico, ima poseben popust!

ŠOLA ZA BOLNIČARJE PIRAN
razpisuje
VPIS V ENOLETNO ŠOLO v šolskem letu 1960-61

Pogoji: dokončana osemletka, opravljen sprejemni izpit iz slovenščine in matematike, starost od 17 do 24 let, telesno in duševno zdravje.

Kandidati naj vložé s 50 din kolkovano prošnjo za sprejem na upravo šole do 10. junija 1960. K prošnji naj prilože naslednje priloge, kolkovane s 30 din: zadnje šolsko spričevalo, rojstni list, življenjepis, potrdilo o vzdrževanju (štipendiranju) in potrdilo ter mnenje službenega starešine, če so bili že v službi.

Sprejemni izpiti in zdravniški pregledi bodo 15. junija 1960 ob 9. uri v šoli.

Šola ima internat. Vzdrževalnina znaša mesečno 5000 din.

OBVESTILO

Vse naročnike Slovenskega Jadrana, ki stanujejo na območju Kopra, Izole in Pirana prosimo, da nam čimprej javijo novo ime ulice ali hišne številke, ako je bila ta preimenovana oziroma je nova, ker bodo le tako pismonoše lahko dostavljali naš list pravočasno. Tako se ne bo več dogajalo, da bi posamezni naročniki prejemali list z zamudo ali pa nekaterih številk sploh ne prejeli.

Obvestilo naj bo napisano čitljivo, da bodo naslovi točni.

Uprava Slovenskega Jadrana

Kino

KOPER: 27., 28. in 29. maja francoski barvni film cinemascope BURLAKI Z VOLGE, 30. in 31. maja italijanski film ZAPELJIVEC, 1. in 2. junija francoski film TATOVI DRAGULJEV.

IZOLA: 27. maja češki film NEVAREN IZUM, 28. in 29. maja sovjetski barvni film cinemascope 18 LETO (drugi del filma Sestre), 30. in 31. maja francoski film TATOVI DRAGULJEV, 1. in 2. junija sovjetski film cinemascope KAPETANOVA HČI.

PIRAN: 27. maja jugoslovanski film MALE STVARI, 28. maja ameriški barvni film cinemascope AVTOBUSNA POSTAJA, 29. maja ameriški barvni film Vista vision PRINC IN IGRALKA, 30. maja ameriški barvni film Vista vision KOVINSKA ZVEZDA, 31. maja ameriški barvni film PUSTOLOVŠČINE SEVILJSKEGA BRIVCA, 1. in 2. junija jugoslovansko-francoski film KO LJUBEZEN PRIDE.

PORTOROŽ: 27. in 28. maja jugoslovanski film MALE STVARI, 29. maja ameriški barvni film Vista vision KOVINSKA ZVEZDA, 30. in 31. junija ameriški barvni film Vista vision PRINC IN PLESALKA, 1. in 2. junija ameriški barvni film PUSTOLOVŠČINE SEVILJSKEGA BRIVCA.

ŠMARJE: 28. maja francoski barvni film SLEPI POTNIK, 29. maja italijanski film ZAPELJIVEC, 1. junija češki barvni film GLASBA Z MARSA.

ŠKOFIJE: 28. maja italijanski film ZAPELJIVEC, 29. maja francoski barvni film SLEPI POTNIK, 2. junija češki barvni film GLASBA Z MARSA.

SEŽANA: 28. in 29. maja angleški film VREŽI NJENO IME S PONOSOM, 31. maja in 1. junija jugoslovanski film CAMPO MAMULA, 2. in 3. junija jugoslovanski film KOTA 905.

POSTOJNA: 27., 28. in 29. maja italijanski barvni film cinemascope TOSCA, 31. maja in 1. junija italijanski film POČITNICE IN LJUBEZEN.

PRESTRANEK: 29. maja jugoslovanski film TIRALICA.

PIVKA: 28. in 29. maja francoski film SPLETKAR, 1. in 2. junija japonski film POSLEDNJA ŽENA SAJPANA.

Radio-KOPER

NEDELJA, 29. maja — 8.00 Domače novice — 8.05 Kmetijska oddaja: Nagel vzpon živinorejskega obrata Hrašče — KZ Nova Gorica in problem njene vrtnarije — Izkušnje drugih — 8.30 Z narodno pesmijo v nedeljsko jutro — 9.00 Naša reportaža »F. O. B. Koper« — 9. 15 Zabavni zvoki — 13.30 Sosednji kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Poročila — 15.10 Z revij mladinskih pevskih zborov.

VSAK DAN je ob 7.15 in 7.40 Glasba za dobro jutro, vmes ob 7.30 Poročila. Poročila so nato še ob 13.30 in 15.00, ob 15.10 pa Zabavna glasba, vmes reklame.

PONEDELJEK, 30. maja — 13.40 Kmetijski nasveti: Tuja telesa pri govedu — 13.45 Pisana paleta zabavne glasbe — 14.30 Športni pregled — 14.40 Izbrane melodije — 15.20 Beneške narodne pesmi.

TOREK, 31. maja — 13.40 Kmetijski nasveti: Zatiranje škodljivcev na krmnih rastlinah — 13.45 Odlomki iz oper — 14.30 Šola in življenje: Mladi jadralci v koprskem zalivu 14.50 Glasbena medigra — 15.20 Narodne pesmi in plese izvajajo solisti, grupa pevcev in tamburaški zbor Radia Novi Sad.

SREDA, 1. junija — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Kulturni obzornik: Pogovor z vzgojitelji in maturanti — Ob koprskem dramskem festivalu — 14.40 20' domačih vedrih melodij — 15.20 S produkcije glasbene šole v Trstu.

ČETRTEK, 2. junija — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Straussovi valčki— 14.00 Glasba po željah — 14.30 Pogovor z volivci — 14.40 Glasba po željah II. del — 15.20 Dalmatinske popevke.

PETEK, 3. junija — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodije do melodije — 14. 30 Domače aktualnosti: Ob zborih Socialistične zveze — 14.40 Slovenski samospevi — 15 Igra godba LM iz Ljubljane.

SOBOTA, 4. junija — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Primorski tednik — 14.45 Iz albuma priljubljenih melodij — 15.20 Za prijetno sobotno popoldne vam bodo igrali naši ansambli.

Trgovsko podjetju v Kopru

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. 4 KVALIFICIRANE TRGOVSKE POMOČNIKE živilske oziroma mešane stroke
2. BLAGAJNIKA
3. KOMERCIALISTA
4. REFERENTA ZA EMBALAŽO

Pogoji: za delovna mesta pod 2 in 3 srednja strokovna izobrazba, za delovno mesto pod 4 nižja strokovna izobrazba s prakso.

Ponudbe pošljite na oglasni oddelek Slovenskega Jadrana pod »Trgovsko podjetje«

PRIMORSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Tabor dohitel Tolmin

V nedeljskem kolu primorskega nogometnega prvenstva so dosegli naslednje izide: Tolmin : Tomos 2:3, Sidro : Branik 3:1, Primorje : Tabor 1:4, Anhovo : Adria 1:4 in Ilirska Bistrica : Postojna 3:4. Rudar je bil prost.

Tri kola pred koncem je torej uspelo Sežančanom dohiteti Tolmin. K temu je seveda precej pripomogel Tomos, ki je zadal Tolminu prvi poraz v spomladanskem prvenstvu in to na njegovem igrišču! Zdaj je položaj na vrhu povsem jasen. Ker je Branik izgubil v Piranu, se bosta za prvo mesto potegovala le Tolmin in Tabor. Sežančani so v prednosti, ker igrajo s Tolminom doma.

Zmaga Koprčanov v Tolminu je vsekakor največje presenečenje spomladanskega dela prvenstva. Tolminci so šli samozavestno na igrišče, prepričani, da sta jim dve točki povsem zagotovljeni. Na papirju je tudi tako kazalo, kajti Koper je nekaj nedelj igral tako slabo, da na njega ni nihče več resno računal. Toda v nedeljo je pomlajeni koprski napad povsem zmedel tolminsko obrambo. Do srede drugega polčasa so Koprčani vodili že s 3:0! in vse je kazalo, da se bliža domačim katastrofa. Šele zaradi nekoliko medle igre obrambe gostov so domačini prišli k sapi in zmanjšali razliko. Bilo pa je seveda že prepozno za izenačenje ali celo za zmago. Koprsko enajstorico je treba v celoti pohvaliti, saj je igrala izredno požrtvovalno. Zlasti dober je bil napad, v katerem so se uveljavili kot strelci Gombač, Černigoj in Miheličč. Kaže, da se je s prihodom novega trenerja Jeleniča vrnilo moštvu zaupanje v lastne sile.

Sidro je zasluženo premagalo Branik. Gostje so bili sicer tehnično nekoliko boljši, toda premalo prizadevni.

Dramatičen potek je imela tekma v Ilirski Bistrici. Domačini so se požrtvovalno upirali tehnično boljšemu nasprotniku in bi zaslužili neodločen izid. Kot strelca sta se uveljavila Vrh pri Ilirski Bistrici in Plesničar pri Postojni, ki sta po trikrat zatresla mrežo.

Kaže, da Primorje ne bo osvojilo točke v spomladanskem delu prvenstva. V nedeljo so Taboru klonili že v prvem polčasu, ko so gostje dosegli tri gole. V drugem polčasu so bili domačini nekoliko boljši, vendar premalo učinkoviti. Izid drugega polčasa (1:1) kaže, da ima Primorje enajstorico, ki ji ne bi bilo treba beležiti v tabelo le poraze.

Adria je pripravila precejšnje presenečenje Anhovemu. Poročila govore, da so bili domačini premalo prizadevni. Nenavadno, saj smo bili doslej vajeni pri Anhovem prav nasprotno;

LESTVICA

Tolmin	17	10	4	3	47:24	24
Tabor	17	11	2	4	52:34	24
Branik	17	9	3	5	42:20	21
Postojna	17	9	3	5	39:26	21
Tomos	17	9	2	6	33:20	20
Sidro	17	8	3	6	31:22	19
Primorje	18	6	4	8	33:44	16
Adria	17	6	2	9	33:53	14
Rudar	16	6	1	9	41:44	13
Anhovo	17	2	4	11	20:46	8
Ilirska Bistrica	17	3	2	12	18:56	8

V prihodnjem kolu se bodo pomerili: Branik : Primorje, Tabor : Tolmin, Tomos : Ilirska Bistrica, Postojna : Anhovo in Rudar : Adria. Osrednji dogodek tega kola bo seveda tekma v Sežani, ki bo odločala o prvem mestu.

Avto-moto društvo Škofije pri Kopru je minulo nedeljo priredilo v Ankaranu uspelo tekmovanje mladih pionirjev-kolesarjev. Prireditev je imela vzgojni značaj in se je je udeležilo lepo število mladih športnikov in precej gostov

SLOVENSKO NOGOMETNO PRVENSTVO

Tudi usoda Nove Gorice zapečatena ?

V dvajsetem kolu slovenskega nogometnega prvenstva sta primorska zastopnika izgubila z visokimi razlikami. Izolo je premagala Murska Sobota s 7:2, Novo Gorico pa Krim s 6:1. Kaže, da se bosta morala oba primorska zastopnika posloviti od tega tekmovanja. Izola nima niti teoretičnih možnosti več, Novo Gorico pa lahko reši le še naključje. Goričani bi morali namreč obe preostali tekmi dobiti, Grafičar pa obe izgubiti. To pa je bolj malo verjetno, saj je Nova Gorica v izredno slabi formi.

Tekmi sami ne zaslužita nekega posebnega komentarja, saj že rezultata povesta vse. Omenimo naj le to, da se je Izola prvi polčas dobro držala (2:3), medtem ko je imela Nova Gorica vso tekmo podrejeno vlogo.

V nedeljo se bosta pomerila v Novi Gorici Nova Gorica in Izola. Za domačine bo ta tekma izrednega pomena, medtem ko bo šlo gostom le za prestiž.

Dve koli pred koncem je lestvica slovenske conske lige naslednja:

LESTVICA

Branik	20	16	1	3	81:18	33
Kladivar	20	14	2	4	58:38	30
Triglav	20	11	2	7	41:39	24
Maribor	20	10	4	6	32:29	24
Rudar	20	10	2	8	55:28	22
Sobota	20	10	2	8	49:49	22
Ljubljana	20	10	1	9	42:37	21
Ilirija	20	7	2	11	29:40	16
Krim	20	5	6	9	26:43	16
Grafičar	20	4	5	11	19:51	13
Nova Gorica	20	4	3	13	34:62	11
Izola	20	0	8	12	16:60	8

MALI ROKOMET

Po stopinjah nogometašev

Tudi v petnajstem kolu republiškega rokometnega prvenstva sta ostala primorska zastopnika praznih rok. Koper je izgubil doma z Rudarjem (17:23, Krim pa je premagal v Ljubljani Ajdovščino z 20:13. S tema porazoma je usoda primorskih zastopnikov v slovenski ligi skoraj zapečatena. Koper nima niti teoretičnih možnosti več, medtem ko ima Ajdovščina še žarek upanja. Seveda bi morala osvojiti iz zadnjih treh tekem najmanj pet točk, Kovinar pa bi moral vse tekme izgubiti. Možnost bo zelo minimalna in bomo najbrž videli podoben konec kot v nogometu.

LESTVICA

Odred	15	14	0	1	342:228	28
Rudar	15	11	0	4	290:204	22
Krim	15	9	1	5	451:239	19
Mladost	15	9	1	5	283:240	19
Branik	15	8	2	5	258:239	18
Slovan	15	5	2	8	249:286	12
Svoboda	15	5	2	8	225:528	12
Kovinar	15	4	2	9	215:256	10
Ajdovščina	15	2	2	11	209:305	6
Koper	15	0	4	11	205:272	4

LAHKA ATLETIKA

Odlični izidi srednješolcev

Srednješolsko prvenstvo koprskega okraja v lahki atletiki je pokazalo, da smo v tej športni panogi na dobri poti. Prvenstva se je udeležilo 6 moških in štiri ženske ekipe. Pri moških je osvojila prvo mesto IKŠ Koper pred Pomorsko srednjo šolo iz Pirana in ESŠ Koper. Pri ženskah pa je zmagala ESŠ Koper pred koprskim učiteljiščem in koprsko gimnazijo.

Od rezultatov naj omenimo v prvi vrsti uspeh Bubniča (IKŠ Koper), ki je pretekel 100 metrov v 11,6. Odlikovali so se še Perglec (PSŠ Piran), ki je vrgel kroglo 13 metrov, in Korenč (IKŠ), ki je skočil v daljino 5,77 metrov. Pri ženskah pa je treba pohvaliti zlasti Hrovatinovo (ESŠ Koper), ki je skočila v višino 130 cm.

Ilirska Bistrica zmaguje Kopru in Postojni pa ne gre

V petem kolu republiškega prvenstva v drugi košarkarski ligi so primorski zastopniki dosegli naslednje izide: Koper : Proletarec 38:45, Šoštanj : Postojna 56:46 in Ilirska Bistrica : Škofja Loka 77:62.

Medtem, ko smo poraz Postojne na tujem igrišču pričakovali, pa je Koper močno razočaral domače občinstvo. Spet smo bili priča podobni igri kot pred dvema tednoma s Šoštanjem. V polju enakovredna igra, pod košem pa skrajna netočnost. Zanimivo je, da Koprčani boljše igrajo na tujih igriščih kot na domačem. Zelo verjetno jih moti odgovornost pred lastnim občinstvom. Toda tudi hladnokrvnost je eden izmed činiteljev, ki prispevajo k uspehu v športu!

Na lestvici vodita Ilirija in Ilirska Bistrica z devetimi točkami. Koper deli predzadnje mesto z Vrhniko (vsak ima po tri točke), Postojna pa je na zadnjem mestu z dvema točkama.

Nezaslužen poraz Koprčank v Ljubljani

Ženska rokometna ekipa Kopra se je v nedeljo pomerila v Ljubljani s Svobodo. Domačinke so zmagale z 8 : 7. Koprčanke so imele več od igre in bi zaslužile najmanj neodločen izid. Toda pristranski sodnik jih je večkrat oškodoval. Koper se je pritožil.

ODBOJKA

V Sežani najuspešnejši Koper

Na odbojkarskem turnirju moških ekip Sežane, Izole, Bora (Trst) in Kopra so nepričakovano zmagali Koprčani. Drugo mesto je zasedla Sežana, tretje Izola in četrto Bor. Posamezni izidi: Koper—Izola 3 : 1, Koper—Sežana 3 : 0, Sežana—Bor 3 : 1, Izola—Bor 3 : 1.

Koprčani so zasluženo zmagali, predvsem zaradi učinkovitosti na mreži. Drugo mesto je za Sežano velik uspeh, medtem ko je Izola razočarala. Moštvo, ki je lani zasedlo prvo mesto v svoji skupini v drugi republiški ligi, je letos povsem izven forme. Tržačani so nastopili brez svojega najboljšega igralca Pavlice in niso mogli poseči v boj za višje mesto.

Postojnski športni drobiž

ODBOJKA

Pretekli teden je bilo v Postojni okrajno srednješolsko prvenstvo v odbojki, ki so se ga udeležile moške ekipe ESŠ, Učiteljišča, IKŠ in gimnazije iz Kopra, Srednja pomorska šola iz Pirana ter postojnska organizatorja prvenstva — gimnazija in gozdarski šolski center.

Po razburljivih in kvalitetnih srečanjih moških ekip so si priborili prvo mesto dijaki ESŠ iz Kopra pred gimnazijo Postojna in GŠC.

V ženski konkurenci so nastopile ekipe ESŠ, Učiteljišča in gimnazije iz Kopra ter postojnske gimnazije. Prvo mesto je osvojila ekipa koprske ESŠ, drugo Učiteljišče in tretje gimnazija Postojna.

NOGOMET

Istočasno je Gozdarski šolski center v Postojni organiziral nogometni turnir v počastitev Dneva mladosti. Na turnirju so sodelovale ekipe postojnske gimnazije in GŠC ter vajenska šola in ekipa JLA iz Postojne.

V prvem srečanju je nogometna reprezentanca GŠC premagala ekipo vajenske šole z rezultatom 7:1; druga tekma med enajstorico JLA in gimnazijo pa se je končala z rezultatom 11 : 1.

Pred avtomoto dirkami v Portorožu

29. maja bodo priredili na portoroški tekmovalni progi že četrtič avto-moto dirke. Prireditelj tega tekmovanja za »Nagrado Primorske« je Avto-moto društvo Koper. Od letos naprej so vključene te dirke v tekmovanje za državno prvenstvo FLRJ. Razen domačih tekmovalcev so se prijavili tudi tekmovalci iz drugih držav, predvsem iz Italije. Nastopali bodo v vseh običajnih kategorijah, veliko zanimanje pa vlada tudi za razpisano dirko v kategoriji do 50 ccm, kjer bodo nastopili tudi Tomosovi Colibriji.

Te dni zaključujejo dela pri gradnji poskusne steze za vozače, sodniške tribune in tribune za gledalce. Letos bodo ti objekti še provizorični, v naslednjem letu pa namerava društvo začeti graditi zidane objekte.

Pokroviteljstvo nad letošnjimi portoroškimi dirkami je prevzel predsednik OLO Koper Albin Dujc. Prireditev sovpada z desetletnico ustanovitve Ljudske tehnike v koprskem okraju in predstavlja zato tudi zaključno manifestacijo te obletnice.

Opozorilo voznikom in udeležencem

Vsi vozniki motornih in drugih vozil, ki se nameravajo v soboto in nedeljo, 28. in 29. maja 1960, udeležiti hitrostnih avto-moto dirk v Portorožu ali pa nameravajo potovati skozi koprsko področje, naj se zaradi varnosti in reda ta dan ravnajo po naslednjih navodilih, po katerih bo urejen promet na cestah v ožjem koprskem področju:

1. V soboto, 28. maja od 12. ure in v nedeljo, 29. maja od 8. ure dalje do končanega treninga oziroma do konca dirk bo promet skozi tekmovalno področje Portorož zaprt. V to področje bodo do začetka dirk oziroma treninga lahko vozila samo tista vozila, ki bodo prihajala na prireditev.
2. V času zapore bo tranzitni promet za smer Buje—Pula ter ostale kraje Hrvatske in Istre in obratno preusmerjen po Smarski cesti III. reda št. 2070, ki se odcepi od ceste II. reda 310 v Škocjanu pri Kopru in se zopet priključi na cesto II. reda št. 310 pri Sečovljah. Druga obvozna cesta v te kraje, in sicer samo za lahke avtomobile, bo cesta III. reda, ki se odcepi v Izoli in vodi mimo Kort na cesto II. reda 310 v Jerneju kri Sečovljah. Table za označitev obvozne smeri bodo postavljene neposredno pred odcepom ceste.
3. Promet za Piran bo preusmerjen po cesti III. reda št. 2064 preko Belega križa, ki se odcepi s ceste II. reda 310 v Strunjanu, toda samo za motorna kolesa in lahke osebne avtomobile. Avtobusi in tovorni avtomobili pa bodo vozili samo do Belega križa. V času zapore bo tudi avtobusna postaja za Piran in sicer za redne avtobuse na Belem križu.
4. Lokalni avtobusi, ki bodo dovažali ljudi na prireditev in se bodo vračali nazaj po še nadaljnje udeležence, bodo imeli postajo v Strunjanu pred zadružno gostilno (Pri Lovcu).
5. Na cesti od križišča Ankaran do Strunjana oziroma prireditvenega prostora je vsako prehitevanje prepovedano in naj se vozniki uvrstijo v vrstno vožnjo po desni strani ceste.

Na zgornjih dveh skicah so dobro vidni oštevilčeni parkirni prostori na prireditvenem prostoru in obvozne smeri v času cestne zapore.

Pozivamo vse voznike in druge koristnike cest, naj se zaradi varnosti in reda točno ravnajo po gornjih navodilih, da vozijo skrajno previdno in da v vseh primerih brez ugovora in natančno upoštevajo opozorila uslužbencev LM. Se prav posebno pa opozarjamo vse voznike motornih in drugih vozil, da v nobenem primeru ne vozijo vinjeni. Prometni uslužbenci Ljudske milice bodo to strogo nadzirali in po potrebi uporabljali alkotest, da tako preprečijo vse nezgode.

Odsek za varnost prometa
ONZ Koper

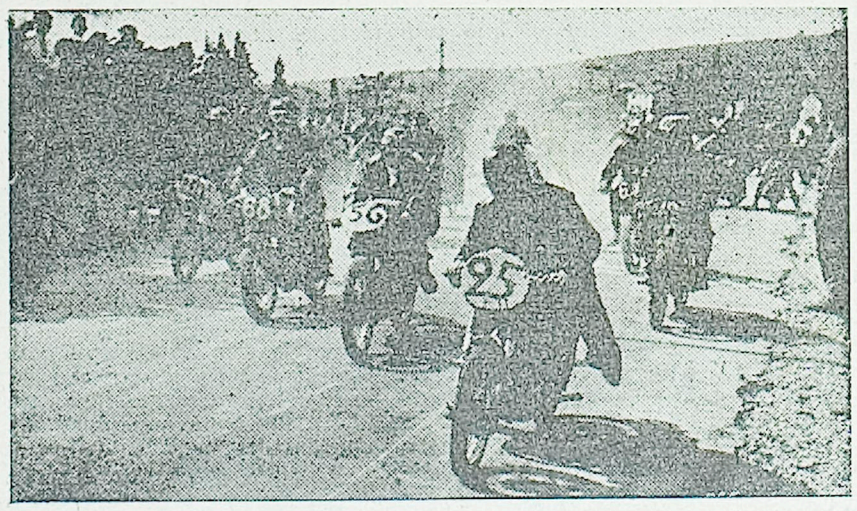

Prizor z lanskih avto-moto dirk v Portorožu

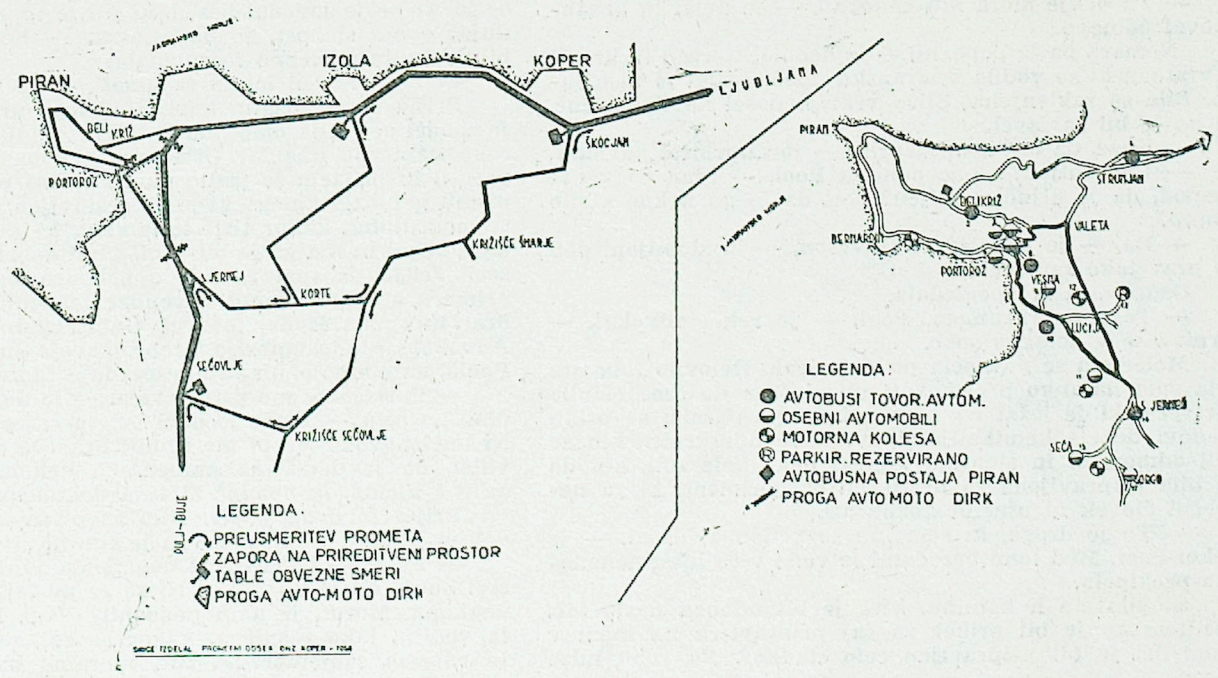

SLOVENSKI Jadran

27. maja 1960 • ZADNJA STRAN • Leto IX. — Štev. 22

BEOGRAD

Hočete kupiti Beograd? Edinstvena priložnost! Cena: 708 milijard 600 milijonov dinarjev. Ta ponudba vas nemara spominja na anekdoto o tistem podjetnem fičfiriču, ki je prodajal nekemu ameriškemu turistu rimski Kolosej. Toda, šalo na stran. Dr. Ivo Vinski, ekonomist iz Zagreba, je prvi na svetu napravil oceno vseh vrednosti nekega mesta. Njegovo delo je bilo ogromno.

Ocena 708,6 milijarde dinarjev (po cenah iz l. 1953) obsega vsa bogastva, ki so plod človeških rok, od prirodnega bogastva je vzel le vrednost zemljišča. Pri svojem ocenjevanju je vračunal nepremičnine, osnovna sredstva v gospodarstvu, poslovne zaloge gospodarskih podjetij in vrednosti v posameznih gospodinjstvih. Vračunal je vse od tramvaja in Albanije do navadnega stola. Dr. Vinski je delal po sodobnih in preizkušenih znanstvenih metodah, ki jamčijo dokaj točen rezultat.

Ta številka je precej suha, vendar postane takoj zgovorna, če jo postavimo v nekakšno razmerje. Če bi Beograd prodali, bi lahko iz izkupička izplačali dnevnice polovici človeštva. In kdor zasluži po 15.000 din na mesec, bi moral delati štiri milijone let, da bi lahko plačal to vsoto. Ko bi nekdo prišel na misel, da zgradi verno kopijo Beograda s Kalemegdanom in oguljenimi fotelji v Beograjski komediji, bi potreboval skoraj dva takšna proračuna, kakršen je zvezni proračun za leto 1960. Vsak Beograjčan, od dojenčka do stare »bake« bi si lahko z izkupičkom nabavil svojega »fičota« in vendar bi imeli še vedno 300 tisoč »Fiatov 600« viška.

Po »Večerne novosti«

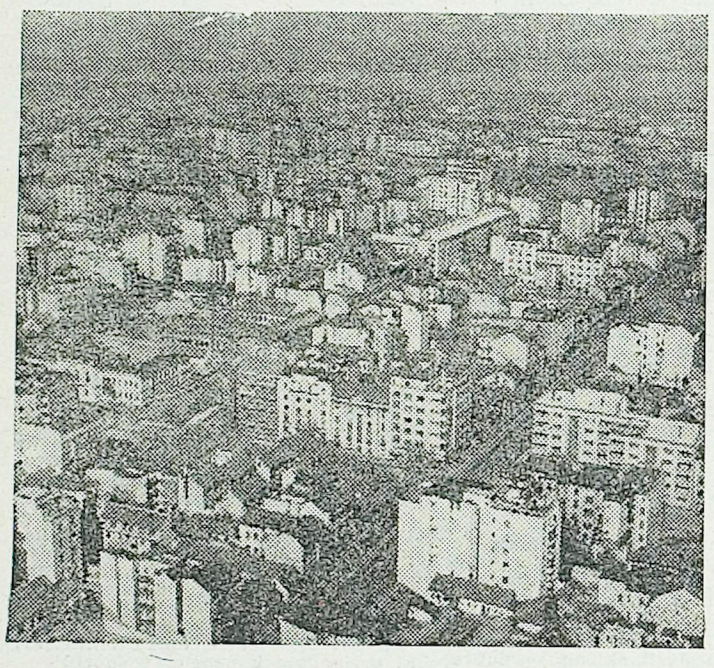

Pogled na del našega glavnega mesta — osrednji Beograd

KAR JE PREPOVEDANO, JE SLADKO

Na nedavnem zborovanju zdravnikov v Cincinnatiju je znanstvenik dr. Ullman izjavil, da je priporočljivo dajati otrokom male količine alkoholnih pijač. »Taki otroci ne bodo postali pijanci,« je dejal dr. Ullman. »Vse drugače pa je s tistimi, ki jim starši prepovedujejo uživanje alkohola in ga zato poskusijo šele z dvajsetimi leti. Za takšne lahko trdim, da bodo v večini primerov postali pijanci. Vsaka prepoved vleče h kršenju.«

Okno v svet — ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSOD

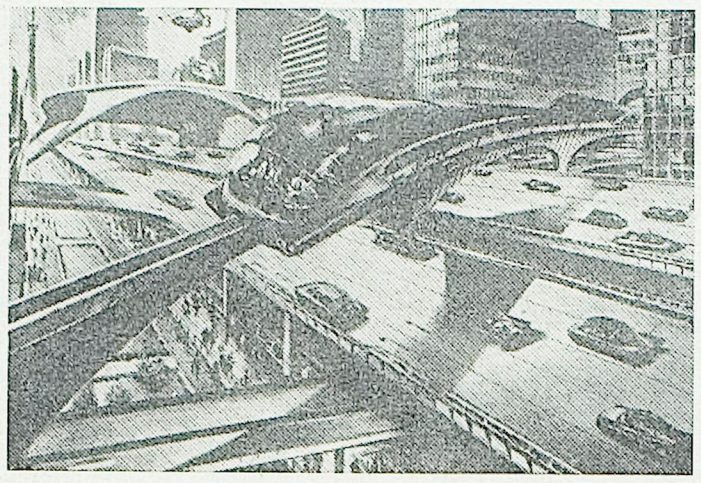

Nemški arhitekti in tehniki so izdelali model mesta bodočnosti iz plastične mase. Stal jih je nekaj desetin milijonov dinarjev in nekaj mesecev dela. V njem so prikazali, kako bo v prihodnosti teklo naše življenje v velikih mestih. Na mestnem kompleksu premera 60 km bo živelo 10 milijonov ljudi, za katere električna in toplotna energija ne bosta stali nič, in ki ne bodo poznali prometnega problema, dobro ali slabo vreme pa bodo lahko sami uravnavali po mili volji. Na sliki: rešitev prometnega problema v mestu bodočnosti

Na Siciliji v Italiji imajo veliko primerov slepih otrok. V družini Puccia sta se rodila kar dva otroka — Lucia in Carmelo (na sliki s svojimi starši) — slepa. V ZDA pa živi zdravnik Italijan dr. Vito Larocca, ki se je proslavil prav z operacijami na očeh. Dobrodelna akcija je omogočila nesrečni družini potovanje v New York, kjer bo dr. Larocca oba otroka skušal ozdraviti

PASJA AFERA

New York Times poroča iz Londona, da so pred nedavnim pripeljali na policijsko postajo nekega Samuela Wilsona, ki so ga dolžili potepuštva. Na postaji se je Wilson tako vročekrvno spričkal, da je skočil nanj policijski pes. Samuel se je hitro znašel in psa močno ugriznil. Policisti so preprečili, da bi mu ranjeni pes vrnil milo za drago. Pasja afera se je zaključila tako, da so psa obvezali in pohvalili, bojevitega potepuha so pa obsodili na 6 mesecev zapora.

MOLK JE ZDRAVJE

Molk ni le zlato, marveč tudi zdravje. Tako trdi glavni zdravnik prometnih zvez v Londonu dr. Norman. Ugotovil je, da Londončani le redkokdaj zbolijo in sicer zaradi tega, ker so bolj molčeči kakor pa zgovorni. Med vožnjo z javnimi prometnimi sredstvi, kjer je vedno huda gneča, običajno bero knjige in časopise. V gneči pa je največja nevarnost za tiste vrste nalezljivih bolezni, ki se širijo preko dihal. Je mar spričo te ugotovitve londonskega zdravnika čudno, da so ženske bolj bolehne od moških?

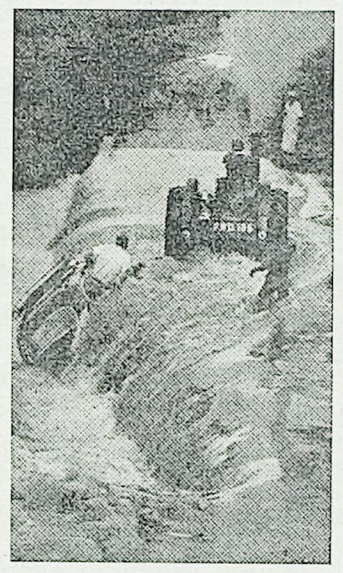

V Tanganjiki, kjer nenadno močno deževje večkrat preseneti tudi avtomobiliste na cesti, se večkrat pripeti takle primer, kot ga kaže naša slika. Da bi temu odpomogli, so oblasti na nevarnih področjih postavile pomožne patrulje s traktorji, ki nato rešujejo prizadete avtomobiliste

»ATOMSKE ČEBELE«

Sovjetskim čebelarjem je uspelo vzgojiti novo vrsto čebel, ki imajo nenavadno dolge rilčke, s katerimi morejo srkati med iz globljih cvetličnih čaš. Lastnost teh čebel je pa tudi v tem, da so izredno prijazne in domače in da ne pičijo drugače kakor le v samoobrambi.

Človek bi se čudil poštarju v Rock Hillu v ZDA, kako mirno opravlja svoje delo spričo strah vzbujajočega spremljevalca — če ta le ne bi bil velik bernardinec, ostrižen po modi kralja živali

Povedali smo že, da so imele letos največ od filmskega festivala v Cannesu drugopolte igralke. Na sliki je Marpesa Dawn, ki je lani igrala glavno vlogo v »Črnem Orfeju« ter na festivalu v Cannesu dobila tudi — moža, s katerim je tudi letos prišla na festival

DEMOBILIZIRANA MISS

V Izraelu so vojaški obvezniki tudi ženske. Te dni pa je izraelsko obrambno ministrstvo demobiliziralo kraljico lepote in Miss Izraela Semi Monah, ker je njena prisotnost izzvala preveč neredov v sosednjih moških četah.

Duh Mac Carthyja še vedno straši po ZDA. Slika kaže skupino študentov z univerze v San Franciscu v Kaliforniji pred magistratom med demonstracijami proti odboru za preiskavo protiameriške dejavnosti. Ta odbor pravkar zaseda v mestni hiši in zaslišuje celo grupo univerzitetnih profesorjev, za katere so se potegnili študenti in uprizorili demonstracije. Policija je šla nadnje z gasilskimi cevmi in je bojevito mladino temeljito okopala, vendar to ni nič pomagalo in so morali policaji s palicami razgnati demonstrante

URA ZA LEVIČARJE

Švicarski tovarnarji delajo močno reklamo za svojo zadnjo novost: ročno uro za levičarje, ki jo je treba nositi na desni roki in navijati z levico. Proizvajalci upajo na velik uspeh, saj tvorijo levičarji 22 odstotkov vsega človeštva.

AMERIŠKA

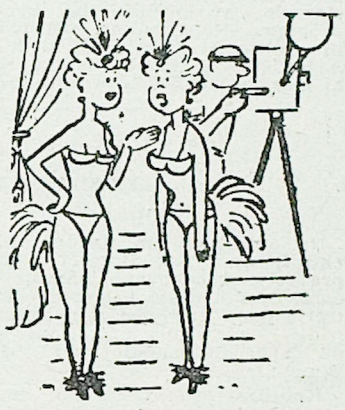

— Kakšna smola! Kadar srečam zanimivega moža, je vedno poročen on, ali pa sem omožena jaz...

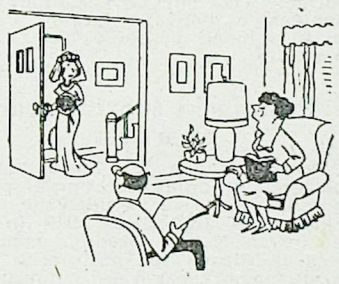

— Ej, draga snaha, kam pa greš!?

R. L. STEVENSON

Nenavaden primer

15

Pool je trkal s peto po ploščah na hodniku.

— Tu nekje mora biti zakopan, — je dejal in prisluškoval odmevu.

Nemara pa je pobegnil,— je dodal Utterson in krenil k vratom, ki so vodila v stransko ulico. Prijel je za ključko. Bila so zaklenjena. Blizu vrat je našel na tleh ključ, ki pa je bil zarjavel.

— Kaže, da ni bil uporabljen,— je zamrmral advokat.

— Uporabljen? — je ponovil Pool. — Mar ne vidite gospod, da je ključ zlomljen? Kot da bi ga nekdo s silo zlomil.

— Da, — je nadaljeval Utterson, — in zlomljeni deli so prav tako zarjaveli.

Osuplo sta se spogledala.

— Tega ne razumem, Pool, — je rekel advokat. — Vrniva se v delovno sobo.

Molče sta se povzpela po stopnicah. Delovno sobo sta jela spet natanko preiskovati in od časa do časa ošinila mrtveca, ki je ležal na preprogi. Na neki mizi so ostali sledovi dela s kemikalijami; na steklenih krožničkih so bili odmerjeni in stehtani kupčki neke bele soli, kot da je bila pripravljena za nekakšen eksperiment, ki ga nesrečni človek ni utegnil dokončati.

— To je droga, ki sem mu jo vedno prinašal, — je rekel Pool. Med temi besedami je voda v čajniku nenadoma prekipela.

Stopila sta h kaminu, kjer je bil udoben naslonjač, medtem ko je bil pribor za čaj pripravljen na mizi; v skodelici je bil pripravljen celo sladkor. Na robu mize je bilo nekaj knjig in ena je ležala pred priborom za čaj odprta. Utterson je bil iznenaden, ko je opazil, da je to neka religiozna knjiga, o kateri se je dr. Jekyll večkrat pohvalno izrazil, zdaj pa je bilo na njenem robu napisanih nekaj bogokletnih opazk.

Med preiskovanjem sta naletela na večdelno zložljivo ogledalo. Tudi to je v neki meri vlivalo strah.

— To zrcalo je videlo marsikaj čudnega, — je šepnil Pool.

— Ogledalo je že samo po sebi precej nenavadno, — je dejal advokat. — Le kaj je bilo Jekyllu... — zdrznil se je, ko se je zavedal besed, ki jih je spregovoril; obvladujoč svojo slabost, je nadaljeval: — Le zakaj neki je bilo Jekyllu potrebno to ogledalo?

— Tega res ni lahko razumeti, — je skomignil Pool.

Prišla sta k pisalni mizi. Med lepo urejenimi papirji je zbodel oči velik omot, na katerem je bilo z zdravnikovo roko napisano ime Mr. Uttersona. Advokat je omet razpečatil in pri tem je padlo na tla nekaj pisem. V prvem pismu je bil testament, ki je bil sestavljen v istem ekscentričnem duhu, kakor tisti testament, ki je advokata tolikanj begal in mu ga je bil vrnil pred dobrimi šestimi meseci. Jekyll je spet govoril o primeru svoje smrti in o primeru svojega izginotja, vendar za dediča tokrat ni izbral Edwarda Hyda, marveč Gabriela Johna Uttersona. Advokat je z osuplostjo prebral svoje ime. Pogledal je Poola, nato spet papir in navsezadnje še mrtvega zločinca.

— Polašča se me vrtoglavica, — je dejal in si položil dlan na čelo. — Hyde je imel ves ta čas papirje v rokah. Ni imel povoda, da bi me ljubil; bržkone je besnel, ko je videl, da je dediščina namenjena nekomu drugemu in ne več njemu, in vendar ni tega dokumenta raztrgal.

Prijel je drug papir. Bilo je pisemce, ki ga je bil doktor napisal lastnoročno in je stal na njem tudi datum.

— Pool! — je advokat nenadoma vzkliknil. — On je živ! Še danes je bil tukaj! Ni se ga mogel otresti tako na nagloma. Morda je kam pobegnil? Toda kako? In če je ta verzija tako resnična, kakor se zdi, mar lahko temu tu rečemo samomor?... Biti moramo nadvse previdni. S prenagljenostjo bi utegnili vplesti vašega gospodarja v sila neprijeten in kočljiv položaj.

— Zakaj ne preberete tega pisma, gospod? je vprašal sobar.

— Bojim se, Pool, — je odvrnil advokat. — O, ko bi bil moj strah prazen!

Razgrnil je papir in bral:

»Dragi moj Utterson!

Ko boš prebral to pismo, bom izginil; nisem toliko pronicljiv, da bi lahko predvidel okoliščine, v kakršnih se bo to zgodilo, vendar mi moj nagon in moj neopisljiv položaj dajeta slutiti, da je konec blizu in da ni možno ničesar več odvrniti. Zaradi tega prečitaj najprej zgodbo o kateri mi je bil Lanyon rekel, da jo bo dal tebi, in če hočeš zvedeti še kaj več podrobnosti, se loti izpovedi

Tvojega nevrednega in nesrečnega prijatelja
Henryja Jekylla.

— Mar ni bilo tudi tretjega omota? — je vprašal Utterson.

— Tukaj je, gospod, — je rekel Pool in mu dal zajetnejši zavoj, ki je bil na nekaj mestih zapečaten.

Advokat ga je spravil v žep.

— Nikomur ni treba črhniti o teh papirjih niti besedice. Če je vaš gospodar pobegnil ali če je mrtev, lahko obvarujemo vsaj njegov ugled. Ura je deset. Zdaj grem domov, da bom lahko v miru prebral ta dokument. Vrnil se bom še pred polnočjo in tedaj bomo poklicali policijo.

ZGODBA DR. LANYONA

Pred štirimi dnevi, 9. januarja sem dobil z večerno pošto priporočeno pismo, ki mi ga je bil lastnoročno pisal moj sošolec in kolega — Henry Jekyll. Zaradi tega sem bil precej iznenaden, saj midva nisva imela navade, da bi si dopisovala. Razen tega sem bil prejšnji večer pri njem in se nisem mogel domisliti ničesar, kar bi v najinem tovarištvu opravičevalo dopisovanje s priporočenimi pismi. Ko sem raztrgal omot in pismo prebral, je njegova vsebina mojo osuplost še povečala. Pismo se je glasilo